

A handwritten signature in blue ink, appearing to be the name of the official mentioned in the text below.

(นายอุทัย พิมพ์ใจชน)
ประธานรัฐสภา

สรุปผลงานประธานรัฐสภา ประจำปี พ.ศ. ๒๕๔๔

คำนำ

จุดเปลี่ยนแห่งการเมืองการปกครองของไทยที่สำคัญที่สุดอีกจุดหนึ่งคือการทำประเทศไทยมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ บังคับใช้เป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ ซึ่งถือว่าเป็นรัฐธรรมนูญฉบับที่สมบูรณ์ที่สุดและประชาชนมีส่วนร่วมในการร่างมากที่สุดรวมทั้งเป็นฉบับที่ให้สิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคแก่ประชาชนมากที่สุด เมื่อเทียบกับฉบับก่อน ๆ ๑๕ ฉบับ โดยที่รัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นฉบับที่เหมาะสมกับกาลสมัยและมีพัฒนาการที่มุ่งเสริมสร้างและสนับสนุนประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศชาติและประชาชนเป็นสำคัญโดยตั้งอยู่บนรากฐานของปรัชญาแห่งประชาธิปไตยที่ว่า “เป็นการเมืองการปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน”

นายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นบุคคลหนึ่ง ที่ช่วยขับเคลื่อนให้ประชาธิปไตยของไทยพัฒนาสู่อุดมการณ์แห่งประชาธิปไตยหรือปรัชญาดังกล่าวได้อย่างสมบูรณ์ขึ้นตามลำดับ เป็นบุคคลซึ่งเป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวาง เป็นที่จดจำอย่างมีลี้มเลือนและเป็นผู้ที่เคยต่อสู้กับอำนาจเผด็จการทางการเมืองเพื่อแลกกับประชาธิปไตยในช่วงก่อนเหตุการณ์ที่สำคัญทางการเมืองเดือนตุลาคม ๒๕๑๖ โดยยอมสูญเสียอิสรภาพของตน (จำคุก) เพื่อแลกกับประชาธิปไตยของไทยกอบกู้การเป็นประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ (ส.ส.ร.) ซึ่งได้ดำเนินการร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ จนสำเร็จและได้ประกาศใช้เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ อันส่งผลให้การเมืองไทยพลิกโฉมหน้าประวัติศาสตร์ใหม่ทำให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น และปัจจุบันบุคคลผู้นี้ยังได้ดำรงตำแหน่งเป็นประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎรคนแรกที่มาจากการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งนับเป็นการดำรงตำแหน่งประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นสมัยที่ ๓ อีกด้วย จึงถือได้ว่าประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎรคนนี้เป็นวีรบุรุษแห่งประชาธิปไตยของไทยที่สำคัญบุคคลหนึ่ง และทำให้เป็นที่สนใจของสื่อมวลชนและประชาชนเป็นอย่างมาก

หนังสือสรุปผลงานประธานรัฐสภาเล่มนี้ คณะผู้จัดทำได้ตระหนักถึงบทบาท อำนาจหน้าที่ และภารกิจของประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎรที่มีต่อสถาบันนิติบัญญัติ จึงได้รวบรวมไว้เพื่อเป็นบทนิทรรศน์และเผยแพร่ให้เป็นที่ประจักษ์ต่อประชาชนทั่วไป รวมทั้งเพื่อเป็นการจารึกความทรงจำเกี่ยวกับภารกิจต่าง ๆ ของประธานรัฐสภาและ ประธานสภาผู้แทนราษฎร คณะผู้จัดทำได้ใช้ความอุตสาหะอย่างมาก

ในการรวบรวมภารกิจของประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎรที่มีอยู่มากมายเพื่อนำมาบรรจุไว้อย่างจำกัดในหนังสือเล่มนี้ ซึ่งไม่สามารถจะให้ครอบคลุมทุกด้านได้ จึงขอประมวลมาโดยสรุปและแบ่งภารกิจออกเป็นหมวดหมู่เพื่อนำเสนอใน ๘ ด้าน ดังนี้

๑. การประชุมสภา
๒. การกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานของรัฐสภา
๓. การเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย
๔. การเข้าชื่อเสนอกฎหมายของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
๕. การต่างประเทศ
๖. การแก้ไขปัญหาและช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน
๗. อาคารสถานที่ของรัฐสภา
๘. การแสดงทัศนคติต่อสังคม

คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้คงเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้สนใจทั่วไป และเป็นเครื่องรำลึกความทรงจำในเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่บันทึกไว้ในหนังสือเล่มนี้

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

บทนำ	๖
การประชุม	๙
การกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานของรัฐสภา	๑๕
การเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อพิจารณาวินิจฉัย	๑๙
การเข้าชื่อเสนอกฎหมายของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	๒๗
การต่างประเทศ	๓๘
การแก้ไขปัญหา และให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน	๔๗
อาคารสถานที่ของรัฐสภา	๕๐
การแสดงทัศนคติต่อสังคม	๕๕
ภาคผนวก	๕๙

บทนำ

นายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานสภาผู้แทนราษฎร และประธานรัฐสภาสำเร็จการศึกษานิติศาสตรบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และเนติบัณฑิตไทย เริ่มเข้าสู่ถนนการเมืองในระดับชาติ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๒ โดยได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดชลบุรี รวมได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาแล้วทั้งสิ้น ๙ สมัย คือในปี พ.ศ. ๒๕๑๒, ๒๕๑๘, ๒๕๑๙, ๒๕๒๖, ๒๕๒๙, ๒๕๓๑, ๒๕๓๕/๑, ๒๕๓๕/๒, และ ๒๕๔๔ ในฐานะที่เป็นผู้แทนของปวงชนชาวไทย ได้ใช้หลักวิชานิติศาสตร์ต่อสู้ให้ราษฎรได้รับความถูกต้องเป็นธรรมตลอดมา เมื่อปลายปี พ.ศ. ๒๕๑๔ ได้มีนายทหารเผด็จการกลุ่มหนึ่งใช้กำลังทหารและอาวุธเข้ายึดอำนาจรัฐ ล้มล้างประชาธิปไตย นายอุทัย พิมพ์ใจชน จึงได้

นำสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรอีก ๒ คน คือ นายอนันต์ ภัคดีประไพ และนายบุญเกิด หิรัญคำ ต่อสู้กับอำนาจ เผด็จการทางการเมืองนั้น โดยการยื่นฟ้องหัวหน้าคณะ ปฏิวัติกับพวกต่อศาลยุติธรรม ในข้อหาว่าได้ร่วมกันใช้ กำลังประทุษร้ายและขู่เข็ญประชาชนชาวไทยเพื่อล้มล้าง รัฐธรรมนูญ แต่เหตุการณ์กลับแปรเปลี่ยน คณะปฏิวัติได้มี คำสั่งให้จำคุกนายอุทัย พิมพ์ใจชน เป็นเวลา ๑๐ ปี การ ต่อสู้ของนายอุทัย พิมพ์ใจชน ในครั้งนั้น เป็นชนวนสำคัญ ที่นำไปสู่การต่อต้านเผด็จการ จนเกิดการรวมตัวของนิสิต นักศึกษาและประชาชนในเหตุการณ์ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ จนสามารถโค่นล้มอำนาจเผด็จการที่ยึดครองอำนาจรัฐใน ขณะนั้นได้ การต่อสู้กับเผด็จการของนายอุทัย พิมพ์ใจชน ดังกล่าว ถือว่าได้เป็นการกระทำที่ถูกต้องและชอบธรรม ในปี พ.ศ. ๒๕๑๗ สภานิติบัญญัติแห่งชาติจึงได้ตราพระราช บัญญัติยกเลิกคำสั่งของหัวหน้าคณะปฏิวัติที่สั่งลงโทษนาย อุทัย พิมพ์ใจชนกับคณะ เนื่องจากการสั่งลงโทษบุคคล ผู้ใช้สิทธิโดยสุจริตและชอบธรรม และไม่ชอบด้วยการ ปกครองระบอบประชาธิปไตย อีกทั้งยังขัดต่อปฏิญญา สากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน เป็นผลให้นายอุทัย พิมพ์ใจชน ได้รับอิสรภาพ การกล้าต่อสู้กับอำนาจเผด็จการเพื่อดำรง ไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยในครั้งนั้นทำให้เป็น ที่ยอมรับกันว่านายอุทัย พิมพ์ใจชน เป็นนักต่อสู้เพื่อ ประชาธิปไตย

จากการที่ทำงานด้วยความโปร่งใส ตรงไปตรงมา ประกอบกับความสามารถรอบตัว ทำให้นายอุทัย พิมพ์ใจชน ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสำคัญๆ หลายตำแหน่ง ทั้ง ในด้านการบริหารราชการแผ่นดินและด้านนิติบัญญัติ ด้านการบริหารราชการแผ่นดินนั้นเคยดำรงตำแหน่งใน กระทรวงสำคัญๆ หลายกระทรวง เช่น รัฐมนตรีช่วย ว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ส่วนในด้านนิติบัญญัตินั้น นอกจากการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ยังได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประธานสภาผู้แทนราษฎรถึง ๓ สมัย ในปี พ.ศ. ๒๕๑๙ พ.ศ. ๒๕๒๖ และ พ.ศ. ๒๕๔๔ โดยในปี พ.ศ. ๒๕๑๙ และ พ.ศ. ๒๕๔๔ ยังดำรงตำแหน่งประธานรัฐสภา ซึ่งถือว่าเป็นตำแหน่งสูงสุดของฝ่ายนิติบัญญัติควบคู่กันไปด้วย

ผลงานที่เป็นที่ยอมรับและแสดงให้เห็นถึงการเป็นนักประชาธิปไตยอย่างแท้จริง คือ การที่ได้ดำรงตำแหน่งประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ ดำเนินการร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. .... (คือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐) ซึ่งถือได้ว่าเป็นรัฐธรรมนูญฉบับที่สมบูรณ์ที่สุด นั่นคือ ได้มีการให้สิทธิและเสรีภาพแก่ประชาชนมากขึ้นอย่างไม่เคยมีมาก่อนในรัฐธรรมนูญฉบับใด รวมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นและได้มีส่วนร่วมในการปกครองประเทศมากขึ้น จนเป็นที่กล่าวขานอย่างมากว่า เป็นรัฐธรรมนูญฉบับประชาชนหรือฉบับปฏิรูปการเมือง ซึ่งนับเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ไทยที่ต้องจารึกไว้ต่อไป

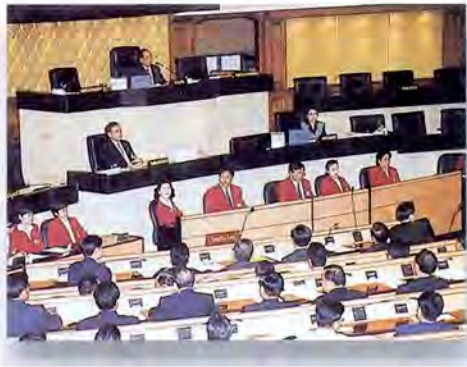

การประชุม

หลังจากที่ได้มีประกาศพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ได้จัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เป็นการเลือกตั้งครั้งแรกตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ในวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๔ การเลือกตั้งครั้งนี้เป็นการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๕๐๐ คน เป็นการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จำนวน ๔๐๐ คน และแบบบัญชีรายชื่อ จำนวน ๑๐๐ คน การเลือกตั้งครั้งนี้มีคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญเป็นผู้ดำเนินการจัดการเลือกตั้ง ซึ่งมีหลายจังหวัดที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่าผู้ที่ได้รับคะแนนสูงสุดได้รับการเลือกตั้งโดยบริสุทธิ์และเที่ยงธรรม

คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงได้กำหนดให้มีการเลือกตั้งใหม่ขึ้นอีกสองครั้ง คือ ในวันที่ ๒๙ มกราคม และวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ จนได้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครบตามจำนวนที่รัฐธรรมนูญกำหนด

เมื่อมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครบ ๕๐๐ คน แล้ว จึงได้มีพระราชกฤษฎีกาเรียกประชุมรัฐสภาเป็นครั้งแรก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เสด็จพระราชดำเนินมาทรงทำรัฐพิธีเปิดประชุมรัฐสภา ในวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

ในการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๑ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑ (สมัยสามัญทั่วไป) วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้มีมติเลือก นายอุทัย พิมพ์ใจชน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบบัญชีรายชื่อ จากพรรคไทยรักไทย เป็นประธานสภาผู้แทนราษฎร นายสมศักดิ์ ปริศนานันทกุล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จังหวัดอ่างทอง เขต ๒ จากพรรคชาติไทย เป็นรองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง และนายบุญชง วิสมหมาย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จังหวัดศรีสะเกษ เขต ๑ จากพรรคความหวังใหม่ เป็นรองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง ในวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ได้ทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งนายอุทัย พิมพ์ใจชน เป็นประธานสภาผู้แทนราษฎร นายสมศักดิ์ ปริศนานันทกุล เป็นรองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง และนายบุญชง วิสมหมาย เป็นรองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง

นายอุทัย พิมพ์ใจชน ในฐานะประธานสภาผู้แทนราษฎร ต้องเป็นผู้ดำเนินการให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเรียกประชุมรัฐสภาเป็นครั้งแรก และในการเสนอชื่อบุคคลนั้น จะต้องมิใช่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ไม่น้อยกว่า ๑ ใน ๕ ของ

จำนวนสมาชิกทั้งหมด เท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร
 รับรองโดยมติของสภาผู้แทนราษฎรที่เห็นชอบด้วยในการ
 แต่งตั้งบุคคลให้เป็นนายกรัฐมนตรี ต้องมีคะแนนเสียง
 มากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภา
 ผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา
 ๒๐๒ ในวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ สภาผู้แทนราษฎรมีมติ
 เลือกพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรีด้วย
 คะแนนเสียง ๓๔๐ เสียง ซึ่งมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวน
 สมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ จากนั้นประธานสภาผู้แทนราษฎร
 ได้นำชื่อนายกรัฐมนตรีขึ้นทูลเกล้าฯ พระบาทสมเด็จพระ
 เจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย
 โปรดเกล้าฯ แต่งตั้งนายกรัฐมนตรีตามมติของสภาผู้แทนราษฎร
 การดำเนินงานในการปฏิบัติหน้าที่ของประธานสภา
 ผู้แทนราษฎรนั้น ได้มีการกระจายอำนาจให้รองประธานฯ

ทั้งสองคนได้กำกับดูแลงาน โดยมอบหมายให้นายสมศักดิ์ ปริศนานันทกุล รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง มีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับ การพิจารณากลับกรองร่างพระราชบัญญัติ การจัดระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ที่เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติ พระราชกำหนด เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุมและเรื่องอื่นๆที่เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชกำหนด และงานอื่นใดที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรจะมอบหมาย ส่วนนายบุญชู วิสมหมาย มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการพิจารณากลับกรองญัตติและกระทู้ถาม การจัดระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎรที่เกี่ยวกับญัตติและกระทู้ถาม เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม รับรองรายงานการประชุมและเรื่องอื่นๆที่มีใช้เรื่องที่เกี่ยวข้อง

ร่างพระราชบัญญัติหรือพระราชกำหนด การลาประชุมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและงานอื่นใดที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรจะมอบหมาย

ในการดำเนินงานทางด้านการประชุม ด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ในมาตรา ๓๑๖ ได้บัญญัติให้ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๐ สิ้นผลการบังคับใช้เมื่อมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร แต่อนุโลมให้ใช้ไปพลางก่อน จนกว่าสภาผู้แทนราษฎรจะตราข้อบังคับการประชุมขึ้นใหม่ ประธานสภาผู้แทนราษฎรก็ได้รีบเร่งให้มีการตราข้อบังคับการประชุมฉบับใหม่ให้แล้วเสร็จ และมีผลบังคับใช้เป็นข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๔ เนื้อหาสาระในข้อบังคับการประชุมส่วนใหญ่เหมือนเดิมแต่ก็มีบางส่วนที่เพิ่มขึ้นและเปลี่ยนแปลงไป เช่น จำนวนคณะกรรมการกิจการจากเดิมมี ๑๗ คณะ ได้เพิ่มเป็น ๓๑ คณะ ทั้งนี้เพื่อให้การควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับในเรื่องกระทู้ถามสด ได้มีการกำหนดแนวทางอย่างชัดเจนเพื่อให้เกิดความเข้าใจง่ายและชัดเจนยิ่งขึ้น โดยกำหนดลักษณะไว้ดังนี้

๑. เป็นเรื่องสำคัญที่อยู่ในความสนใจของประชาชน
๒. เป็นเรื่องที่กระทบถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชน
๓. เป็นเรื่องเร่งด่วน

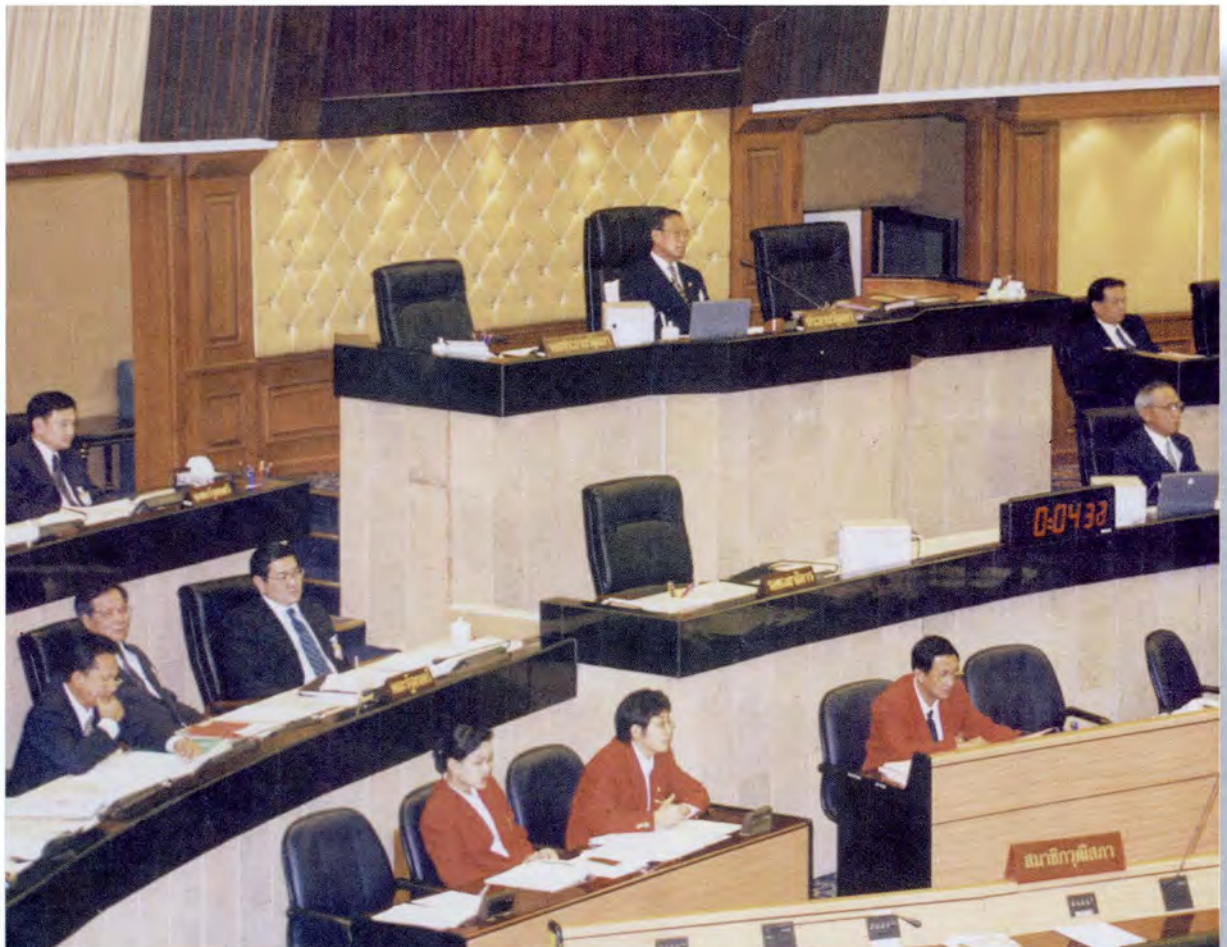
จากรอบปีที่ผ่านมามีประธานสภาผู้แทนราษฎรได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นระบบ ระเบียบและเคร่งครัดในเรื่องเวลา จะเห็นได้ว่าประธานสภาผู้แทนราษฎรจะขึ้นนั่งบัลลังก์เพื่อเป็นประธานในการประชุมตรงเวลาทุกครั้ง เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรท่านอื่นได้เห็นและกระทำตาม ผลงานทางด้านการประชุมที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรได้ดำเนินการประชุมสภาผู้แทนราษฎรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีร่าง

พระราชบัญญัติที่ได้ความเห็นชอบจากรัฐสภา รวม ๒๘ ฉบับ
ญัตติที่สภาได้พิจารณาแล้ว ๓๙ ฉบับ มีการถามและตอบใน
กระทู้ถามสด ๗๗ เรื่องและกระทู้ถามสดทั่วไป ๗๔ เรื่อง
กระทู้ถามที่ตอบในราชกิจจานุเบกษา ๑๖๖ เรื่อง

ส่วนการทำหน้าที่ประธานรัฐสภา ได้กำกับดูแลให้มี
การประชุมร่วมกันของรัฐสภา ๗ ครั้ง เพื่อพิจารณาการ
แถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พิจารณาข้อบังคับการ
ประชุมรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๔๔ และการให้ความเห็นชอบให้
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติต่อไป ตามมาตรา ๑๗๘ ของ
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

การกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานของรัฐสภา

การสรรหาผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา

- ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเป็นองค์กรที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้กำหนดไว้ และเพื่อให้มีการดำเนินการสรรหาผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาที่มีประสิทธิภาพจึงได้ออกระเบียบสภาผู้แทนราษฎรว่าด้วยการดำเนินการให้มีคณะกรรมการสรรหาผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาจากอธิการบดีจากมหาวิทยาลัยของรัฐ จากผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด และจากผู้แทนศาลฎีกา พ.ศ. ๒๕๕๔

การตั้งบุคคลให้ปฏิบัติหน้าที่ในคณะกรรมการ

- การตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ และเลขานุการประจำคณะกรรมการสามัญ

ประจำสภาผู้แทนราษฎรที่ผ่านมานั้นเกิดความยุ่งยากและสับสน เนื่องจากตามระเบียบเดิมไม่ได้กำหนดกรอบและอัตราค่าตอบแทนไว้ให้ชัดเจนว่าเป็นเท่าใด ถึงมีการแต่งตั้งบุคคลภายนอกเข้ามาปฏิบัติหน้าที่เป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ ดังนั้น เพื่อให้ปัญหานี้ได้รับการแก้ไข จึงได้ออกระเบียบสภาผู้แทนราษฎรว่าด้วยการตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ และเลขานุการประจำคณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๔

■ การให้องค์กรเอกชนเข้าร่วมเป็นกรรมาธิการวิสามัญ

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๙๐ กำหนดว่าการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรวินิจฉัยว่ามีสาระสำคัญเกี่ยวกับเด็ก สตรี และคนชรา หรือผู้พิการ หรือทุพพลภาพ หากสภาผู้แทนราษฎรมิได้พิจารณาโดยกรรมาธิการเต็มสภา ให้สภาผู้แทนราษฎรตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นประกอบด้วยผู้แทนองค์กรเอกชน

เกี่ยวกับบุคคลประเภทนั้นมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมด ดังนั้นเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญได้ออกระเบียบสภาผู้แทนราษฎรว่าด้วยการคัดเลือกและการเสนอชื่อผู้แทนองค์กรเอกชนให้สภาเลือกตั้งเป็นกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับเด็ก สตรี และคนชรา หรือผู้พิการหรือผู้ทุพพลภาพ พ.ศ. ๒๕๔๔

■ แนวทางในการจัดทำรายงานการประชุม

- รายงานการประชุมนั้นเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมาก เพราะจะบอกเรื่องต่าง ๆ ได้ทุกเรื่องที่ได้ประชุมไป หากการจัดทำรายงานการประชุมไม่มีประสิทธิภาพก็อาจจะทำให้สาระสำคัญในการประชุมแต่ละครั้งหายไป เพื่อเป็นการวางแนวทางในการจัดทำรายงานการประชุมให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน และมีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้น จึงได้ออกระเบียบสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรว่าด้วยการจัดทำรายงานการประชุม พ.ศ. ๒๕๔๔

■ การประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎร และประธานคณะกรรมการธิการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๗๑ กำหนดว่า ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้เสนอและในชั้นรับหลักการไม่เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน แต่สภาผู้แทนราษฎรได้แก้ไขเพิ่มเติม และประธานสภาผู้แทนราษฎรเห็นว่าการแก้ไขเพิ่มเติมนั้นทำให้มีลักษณะเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งร่างการพิจารณาไว้ก่อน และภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีการดังกล่าว ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นไปให้ที่

ประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานคณะกรรมการธิการสามัญของสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะเป็นผู้วินิจฉัย

กรณีตามที่บัญญัติไว้รัฐธรรมนูญดังกล่าวเป็นกรณีที่ยังไม่เคยเกิดขึ้น แต่ท่านก็ได้จัดให้มีการประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎร และประธานคณะกรรมการธิการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ เพื่อร่วมกันพิจารณาและให้ความเห็นชอบในเรื่องอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อรัฐสภา อาทิ การกำหนดเวลาประชุม การออกระเบียบ หรือ คำสั่งต่าง ๆ

การเสนอเรื่องพร้อมความเห็น ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย

นับ

แต่ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เป็นต้นมา ศาลรัฐธรรมนูญถือได้ว่าเป็นองค์กรหนึ่งที่ตั้งขึ้นตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด โดยมีภารกิจสำคัญในอันที่จะพิทักษ์รักษารัฐธรรมนูญ และมีอำนาจหน้าที่หลายประการที่สำคัญ คือ การควบคุมมิให้ร่างกฎหมายและกฎหมายขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติรัฐธรรมนูญตลอดจนวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ระหว่างองค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญถือเป็นเด็ดขาด และมีผลผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐ ในการพิจารณาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญนั้นจะเริ่มดำเนินการเองไม่ได้ จะต้องมิผู้เสนอคำร้องให้พิจารณา ซึ่งเมื่อพิจารณาจากรัฐธรรมนูญแล้วกำหนดให้ประธานรัฐสภา ประธานสภาผู้แทนราษฎร สามารถส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยได้โดยมีหลักเกณฑ์ในแต่ละกรณีดังนี้

■ ในฐานะประธานรัฐสภา

- ในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภาเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว แต่นายกรัฐมนตรียังไม่ได้นำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายพระมหากษัตริย์เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ (มาตรา ๒๖๒)

- ในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภารวมกัน มีจำนวนไม่น้อยกว่ายี่สิบคน เห็นว่าร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ร่างข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา หรือร่างข้อบังคับการประชุมรัฐสภาที่สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือรัฐสภา แล้วแต่กรณีได้ให้ความเห็นชอบแล้ว แต่ยังมีได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษามีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ (มาตรา ๒๖๓)

- ในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภา รวมกันจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภาเพราะเห็นว่า กรรมการการเลือกตั้งคนใดคนหนึ่งขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๓๗ หรือกระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๑๓๙ (มาตรา ๑๔๒)

- ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ (มาตรา ๒๖๖) ประธานรัฐสภามีนโยบายสำหรับในกรณีที่ประธานรัฐสภาใช้อำนาจตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๖๖ เพื่อส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยนั้น โดยหลักแล้ว ท่านจะไม่เข้าไปใช้อำนาจในลักษณะก้าวท้าวองค์กรอื่น เว้นแต่จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับรัฐสภา และอีกประการหนึ่งที่สำคัญ คือ หากเป็นเรื่องที่องค์กรอื่นไม่ยอมส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยและการไม่ส่งนั้นจะทำให้เกิดภาวะไม่สิ้นไหลทางการเมือง อาจเกิดปัญหาในทางปฏิบัติภายหลังได้ ท่านก็จะส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเองโดยอาศัยอำนาจดังกล่าว

■ ในฐานะประธานสภาผู้แทนราษฎร

- ในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภาเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว แต่นายกรัฐมนตรียังไม่ได้นำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายพระมหากษัตริย์เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ(มาตรา ๒๖๒)

- ในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองรวมกันมีจำนวนไม่น้อยกว่ายี่สิบคน เห็นว่าร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ร่างข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา หรือร่างข้อบังคับการประชุมรัฐสภาที่สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือรัฐสภา แล้วแต่กรณี ได้ให้ความเห็นชอบแล้ว แต่ยังมีได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษามีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ (มาตรา ๒๖๒)

- กรณีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภาเข้าชื่อร้องต่อประธานสภาที่ตนเป็นสมาชิกเพราะเห็นว่าความเป็นรัฐมนตรีของรัฐมนตรีคนหนึ่งคนใดสิ้นสุดลง (มาตรา ๒๖๒ วรรคสอง)

- กรณีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภาเข้าชื่อร้องต่อประธานสภาที่ตนเป็นสมาชิกเพราะเห็นว่าสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนหนึ่งคนใดสิ้นสุดลง (มาตรา ๙๖)

- กรณีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภาเข้าชื่อเสนอความเห็นต่อประธานสภาที่ตนเป็นสมาชิกก่อนที่สภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาจะได้อนุมัติพระราชกำหนดว่า พระราชกำหนดไม่เป็นไปเพื่อประโยชน์ที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องปัดภัยพิบัติสาธารณะ (มาตรา ๒๑๙)

นับตั้งแต่ดำรงตำแหน่งประธานรัฐสภาได้เสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยโดยอาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๖๖ จำนวน ๒ เรื่อง

๑.๑ เรื่อง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ๘๑/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๔๔ สรุปความว่า เมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๔๔ นายกวี สุภธีระ กับนายวีระศักดิ์ จินารัตน์ นายสนธิ วรปัญญา กับพลเอก ศิริรินทร์ ฐูปกล้า และนางพวงเล็ก บุญเชียง, นางสาววย แซ่วัฒนะกับนายธรรมนุญ มงคล, พร้อมด้วยนายชิต เจริญประเสริฐ กับนายชวาล มหาสุวีระชัย และนายนิรันดร์ พิทักษ์วัชระ ได้ยื่นคำร้องต่อประธานรัฐสภาเพื่อขอให้ใช้อำนาจตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๖ เสนอเรื่องพร้อมความเห็นเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับคำสั่งคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ๘๑/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ เรื่องคำสั่งให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาใหม่ กรณีการคัดค้านการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาเขตเลือกตั้งจังหวัดขอนแก่น เขตเลือกตั้งจังหวัดพะเยาเขตเลือกตั้งจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เขตเลือกตั้งจังหวัดระนอง เขตเลือกตั้งจังหวัดลพบุรี เขตเลือกตั้งจังหวัดศรีสะเกษ และเขตเลือกตั้งจังหวัดอุบลราชธานี

ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๔ ประธานรัฐสภา ได้เสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณา วินิจฉัย โดยให้เหตุผลว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็น องค์การตามรัฐธรรมนูญ มีอำนาจและหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๕ มาตรา ๑๔๗ ในฐานะเป็นผู้ควบคุมและดำเนินการ จัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา การที่คณะกรรมการ การเลือกตั้งสั่งให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาใหม่และสั่งให้ สมาชิกภาพของผู้ร้องทั้ง ๑๐ คน สิ้นสุดลง ซึ่งผู้ร้องทั้ง ๑๐ คน ได้แย้งว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่มีอำนาจ และใช้ อำนาจผิดบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ จึงเป็นกรณีที่มีปัญหา เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นองค์การตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญเกิดขึ้นซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ บัญญัติให้ประธานรัฐสภามีอำนาจเสนอเรื่อง พร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาและวินิจฉัยได้

นอกจากนั้นได้พิจารณาเห็นว่าคณะกรรมการการ เลือกตั้งเป็นองค์การที่รัฐธรรมนูญได้กำหนดขึ้นให้ทำหน้าที่ ควบคุมและดำเนินการจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภา

ผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ตามแนวทางที่ต้องการให้เกิดการปฏิรูปทางการเมือง แต่เมื่อเป็นการปฏิบัติหน้าที่เป็นครั้งแรกตามรัฐธรรมนูญ จึงมีปัญหาและอุปสรรคอยู่หลายประการ และมีข้อโต้แย้งที่เกี่ยวกับการใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งอยู่ในหลายกรณีต่างกรรมต่างวาระ ซึ่งถึงกับต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาถึง ๒ ครั้ง ดังนั้นเมื่อมีกรณีเป็นปัญหาข้อโต้แย้งในการใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งต้องถือว่าอยู่ในช่วงของการเริ่มต้นปฏิบัติหน้าที่ และจะต้องดำเนินการต่อไป หากศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัยข้อโต้แย้งต่าง ๆ ให้เป็นบรรทัดฐานดังเช่นที่ได้เคยวินิจฉัยไว้แล้วในหลายกรณี ก็น่าที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประชาธิปไตยและการปฏิรูปการเมืองเป็นอย่างดี

พร้อมกันนี้ได้ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

๑. การที่คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาใหม่ โดยอาศัยอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๑๔๕ (๔) และ มาตรา ๑๔๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ และมาตรา ๑๐ (๗) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๔๑ ประกอบกับมาตรา ๙๕ (๑) และมาตรา ๙๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาวุฒิสภาทั้ง ๑๐ คน สิ้นสุดลง โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๓๓ (๑) ถึง (๑๐) มิได้กำหนดเหตุสิ้นสุดดังกล่าวไว้นั้น จะชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือไม่

๒. ประเด็นที่ขอให้พิจารณาวินิจฉัยตาม ๑ ดังกล่าว สมควรที่ศาลรัฐธรรมนูญจะตีความวินิจฉัยเสียด้วยว่าบทบัญญัติในมาตรา ๙๖ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ เป็นบทบัญญัติกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ หรือไม่

๓. การที่คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้มีการเลือกตั้งโดยอ้างว่ามีผู้ร้องคัดค้านการเลือกตั้งตามมาตรา ๙๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ และอ้างเหตุผลในการออกคำสั่งว่ามีการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ ทำให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยไม่สุจริตและเที่ยงธรรม โดยมีได้ดำเนินการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๙๕/๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องสั่งการให้แล้วเสร็จภายใน ๑ ปี นับแต่การประกาศผลเลือกตั้งนั้น เป็นการวินิจฉัยสั่งการที่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือไม่

๑.๒ เรื่องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ของกระบวนการสรรหากรรมการการเลือกตั้งของคณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้ง สรุปความว่า เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ พลตำรวจเอก ประทีป สันติประภาพร สมาชิกวุฒิสภา กับคณะ จำนวน ๔๑ คน ได้ยื่นคำร้องต่อประธานรัฐสภา เพื่อขอให้ใช้อำนาจตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๖ เสนอเรื่องพร้อมความเห็น เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกระบวนการสรรหากรรมการการเลือกตั้งของคณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้งว่าชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๓๘ หรือไม่

ต่อมา เมื่อวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ประธานรัฐสภาได้เสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย โดยให้เหตุผลว่า คณะกรรมาธิการสามัญเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบประวัติและความประพฤติของบุคคลผู้ได้รับการเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งกรรมการการเลือกตั้ง คณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้ง และสมาชิกวุฒิสภามีบทบาทอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญที่ต้องสรรหาผู้ซึ่งมีความเป็นกลางทางการเมืองและมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ เป็นกรรมการการเลือกตั้ง หากกระบวนการสรรหากรรมการการเลือกตั้ง คณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้งดำเนินการโดยไม่บริสุทธิ์ ยุติธรรมปราศจากการตรวจสอบ อาจเป็นที่เคลือบแคลงสงสัยของสาธารณชนทั่วไป ซึ่งสมาชิกวุฒิสภาทั้ง ๔๑ คน ได้โต้แย้งอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหาฯ ว่ากระบวนการพิจารณาสรรหาผู้สมควรเป็นกรรมการการเลือกตั้งไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ จึงเป็นกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติ

หน้าที่ของคณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้งที่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของวุฒิสภาและคณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ เมื่อบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ บัญญัติให้ประธานรัฐสภามีอำนาจเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยได้ตั้งนั้น หากศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัยปัญหาข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นในปัจจุบันนี้ให้เป็นบรรทัดฐานดังเช่นที่ได้เคยวินิจฉัยไว้แล้วในหลายกรณี ก็หน้าที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประชาธิปไตยและการปฏิรูปการเมืองอย่างยิ่ง

พร้อมกันนี้ได้ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

๑. การที่คณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้ง ได้ตัดสิทธิผู้สมัครในรอบที่ ๖ จำนวน ๔๙ คน ไม่นำมารวมเพื่อลงคะแนนสรรหาดังกล่าว คณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจตัดสิทธิผู้สมัครอื่น ๆ หรือไม่ และการดำเนินการของคณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้งขัดต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่

๒. การลงมติในรอบที่ ๗ แม้จะมีคะแนนเสียงในการเสนอชื่อด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการสรรหาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ จะถือว่าเป็นมติที่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือไม่ ถ้าหากไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ จะถือว่าคณะกรรมการสรรหากรรมการการเลือกตั้ง เสนอรายชื่อผู้ซึ่งสมควรเป็นกรรมการการเลือกตั้ง จำนวนสองคน หรือต้องให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาพิจารณาสรรหาผู้ซึ่งสมควรเป็นกรรมการเลือกตั้งดำเนินการแทน หรือไม่

๓. เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตาม ๑ และ ๒ แล้วเห็นว่ากระบวนการสรรหาของคณะกรรมการสรรหาผู้สมควรเป็นกรรมการการเลือกตั้งขัดต่อรัฐธรรมนูญจะต้องมีการสรรหากรรมการการเลือกตั้งใหม่ หรือไม่

การเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดย ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

“การเข้าชื่อเสนอกฎหมาย” เป็นมาตรการสำคัญที่ถูกบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบัน มีจุดประสงค์เพื่อให้ประชาชนในฐานะ “เจ้าของอำนาจอธิปไตย” มีบทบาททางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอย่างสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยการเปิดโอกาสให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถริเริ่มเสนอกฎหมายได้ ซึ่งเป็นไปตามความในมาตรา ๑๗๐ ที่ได้บัญญัติไว้ว่า

“ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคน มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภาเพื่อให้รัฐสภาพิจารณากฎหมายตามที่กำหนดในหมวด ๓ และหมวด ๕ แห่งรัฐธรรมนูญนี้...”

สำหรับหลักเกณฑ์และวิธีการของการเข้าชื่อเสนอกฎหมายนั้น เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

- พระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

พ.ศ. ๒๕๔๒

- ประกาศรัฐสภาเรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

- ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยวิธีปฏิบัติในการจัดให้มีการเข้าชื่อเสนอกฎหมายและหลักเกณฑ์การขอใช้สิทธิเข้าชื่อนอกเขตและการตรวจสอบ พ.ศ. ๒๕๔๒

ทั้งนี้ ประธานรัฐสภาเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๔๒ มีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลให้การดำเนินการเกี่ยวกับการเข้าชื่อเสนอกฎหมายเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด สรุปได้ดังนี้

๑. ประธานรัฐสภาเป็นผู้รับเรื่องจากผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ร่วมกันเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

๒. ประธานรัฐสภาเป็นผู้พิจารณาวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติที่เสนอมานั้น มีหลักการเป็นไปตามหมวด ๓ และ/หรือ หมวด ๕ ของรัฐธรรมนูญหรือไม่

๓. ประธานรัฐสภาจะต้องจัดให้มีการตรวจสอบเอกสารหลักฐานของผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายทุกคนว่าครบถ้วนตามกฎหมายกำหนดหรือไม่ อันได้แก่ แบบแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อ ที่อยู่ และลายมือชื่อของผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมาย (แบบ ข.ก.๑) , บัญชีรายชื่อผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมาย (แบบ ข.ก.๒) , แบบแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อ ที่อยู่ และลายมือชื่อของผู้แทนการเสนอกฎหมาย (แบบ ข.ก.๓) รวมทั้งสำเนาบัตรประจำตัวที่ทางราชการออกให้และสำเนาทะเบียนบ้านของผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายทุกคน

๔. ในกรณีที่ตรวจสอบแล้วปรากฏว่า มีผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายที่ส่งเอกสารหลักฐานครบถ้วนไม่ถึงห้าหมื่นคน ประธานรัฐสภาจะแจ้งให้ผู้แทนการเสนอกฎหมายรวบรวม

รายชื่อเพิ่มเติมภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ถ้าพ้นกำหนดนี้แล้ว ผู้แทนการเสนอกฎหมายยังไม่สามารถรวบรวมรายชื่อให้ครบห้าหมื่นคนได้ ประธานรัฐสภาจะสั่งจำหน่ายเรื่อง

ในกรณีที่ตรวจสอบแล้วปรากฏว่า มีผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายที่ส่งเอกสารหลักฐานครบถ้วนจำนวนตั้งแต่ห้าหมื่นคนขึ้นไป ประธานรัฐสภาจะส่งบัญชีรายชื่อผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายไปให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ตรวจสอบว่าผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายดังกล่าวเป็นผู้เสียสิทธิตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือไม่

๕. ในกรณีที่มีผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายที่ใช้สิทธิถูกต้องจำนวนไม่ถึงห้าหมื่นคน ประธานรัฐสภาจะแจ้งให้ผู้แทนการเสนอกฎหมายรวบรวมรายชื่อเพิ่มเติมภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ถ้าพ้นกำหนดนี้แล้ว ผู้แทนการเสนอกฎหมายยังไม่สามารถรวบรวมรายชื่อให้ครบห้าหมื่นคนได้ ประธานรัฐสภาจะสั่งจำหน่ายเรื่อง

ในกรณีที่มีจำนวนผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายที่ใช้สิทธิถูกต้องตั้งแต่ห้าหมื่นคนขึ้นไป ประธานรัฐสภาจะส่งบัญชีรายชื่อผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายไปปิดประกาศยังจังหวัดต่าง ๆ ที่มีรายชื่อผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายอยู่ในทะเบียนบ้านเพื่อให้ผู้ที่มีรายชื่อเป็นผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายแต่มิได้ร่วมลงชื่อด้วยทำการคัดค้านให้ขีดฆ่าชื่อของตนออกจากบัญชีรายชื่อภายใน ๒๐ วันนับแต่วันปิดประกาศ

๖. เมื่อครบกำหนดการคัดค้านแล้ว ปรากฏว่ามีผู้คัดค้านจนเป็นเหตุให้มีจำนวนผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายรวมกันไม่ถึงห้าหมื่นคน ประธานรัฐสภาจะแจ้งให้ผู้แทนการเสนอกฎหมายรวบรวมรายชื่อเพิ่มเติมภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ถ้าพ้นกำหนดนี้แล้ว ผู้แทนการเสนอกฎหมายยัง

ไม่สามารถรวบรวมรายชื่อให้ครบห้าหมื่นคนได้ ประธานรัฐสภาจะสั่งจำหน่ายเรื่อง

แต่หากครบกำหนดการคัดค้านแล้ว ปรากฏว่าไม่มีการคัดค้านหรือมีการคัดค้านแต่ยังมีจำนวนผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายตั้งแต่ห้าหมื่นคนขึ้นไป ประธานรัฐสภาจะดำเนินการให้รัฐสภาพิจารณาร่างกฎหมายนั้นต่อไป

๗. สำหรับการเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยการจัดการของคณะกรรมการการเลือกตั้งนั้น ประธานกรรมการการเลือกตั้งจะรายงานผลการดำเนินการจัดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งร่วมลงชื่อเสนอกฎหมายให้ประธานรัฐสภาทราบ

ในกรณีที่มีผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายไม่ครบห้าหมื่นคน ประธานรัฐสภาจะสั่งจำหน่ายเรื่อง

ในกรณีที่มีผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายครบห้าหมื่นคน ประธานรัฐสภาจะดำเนินการเพื่อให้รัฐสภาพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นต่อไป

๘. สำหรับขั้นตอนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นการดำเนินการเช่นเดียวกับร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยคณะรัฐมนตรีและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แต่ในส่วนของสภาผู้แทนราษฎรนั้นได้มีการกำหนดวิธีการดำเนินการในเรื่องนี้ไว้อย่างชัดเจนในข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๔ หมวด ๖ การเสนอและการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่มีสิทธิเลือกตั้งร่วมกันเข้าชื่อเสนอกฎหมาย สรุปได้ดังนี้

๘.๑ ในการพิจารณาในวาระที่หนึ่ง ให้เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจัดทำรายงานผลการดำเนินการเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพื่อให้สภาทราบ (ข้อบังคับฯ ข้อ ๑๒๒)

๘.๒ ให้เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งต่อที่ประชุมสภาในการนี้ ประธานจะอนุญาตให้ตัวแทนผู้เสนอร่างพระราช

บัญญัติเข้าชี้แจงด้วยก็ได้ (ข้อบังคับฯ ข้อ ๑๒๓)

๘.๓ ถ้าสภามีมติรับหลักการของร่างพระราชบัญญัติให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาในวาระที่สอง โดยให้มีตัวแทนของผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายด้วย ตามจำนวนที่ประธานเห็นสมควร (ข้อบังคับฯ ข้อ ๑๒๔)

เมื่อร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวผ่านความเห็นชอบของทั้งสองสภาแล้ว นายกรัฐมนตรีจะนำขึ้นทูลเกล้าฯ พระมหากษัตริย์เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย จากนั้นจะนำไปประกาศในราชกิจจานุเบกษาและบังคับใช้เป็นกฎหมายต่อไป

คำถาม

นโยบายการจัดการป่าอนุรักษ์
ผิผลาด อย่างไร

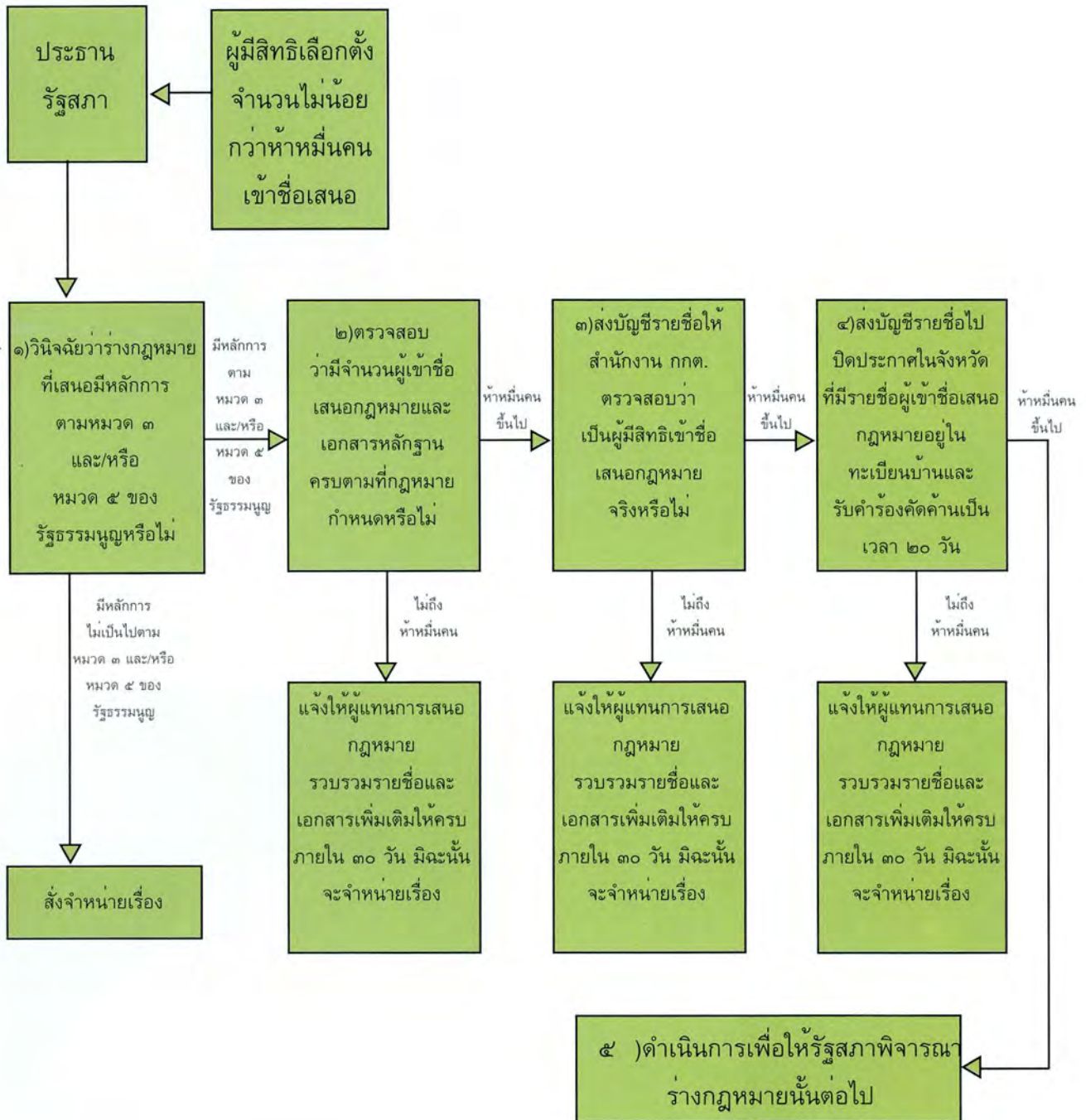

คำตอบ

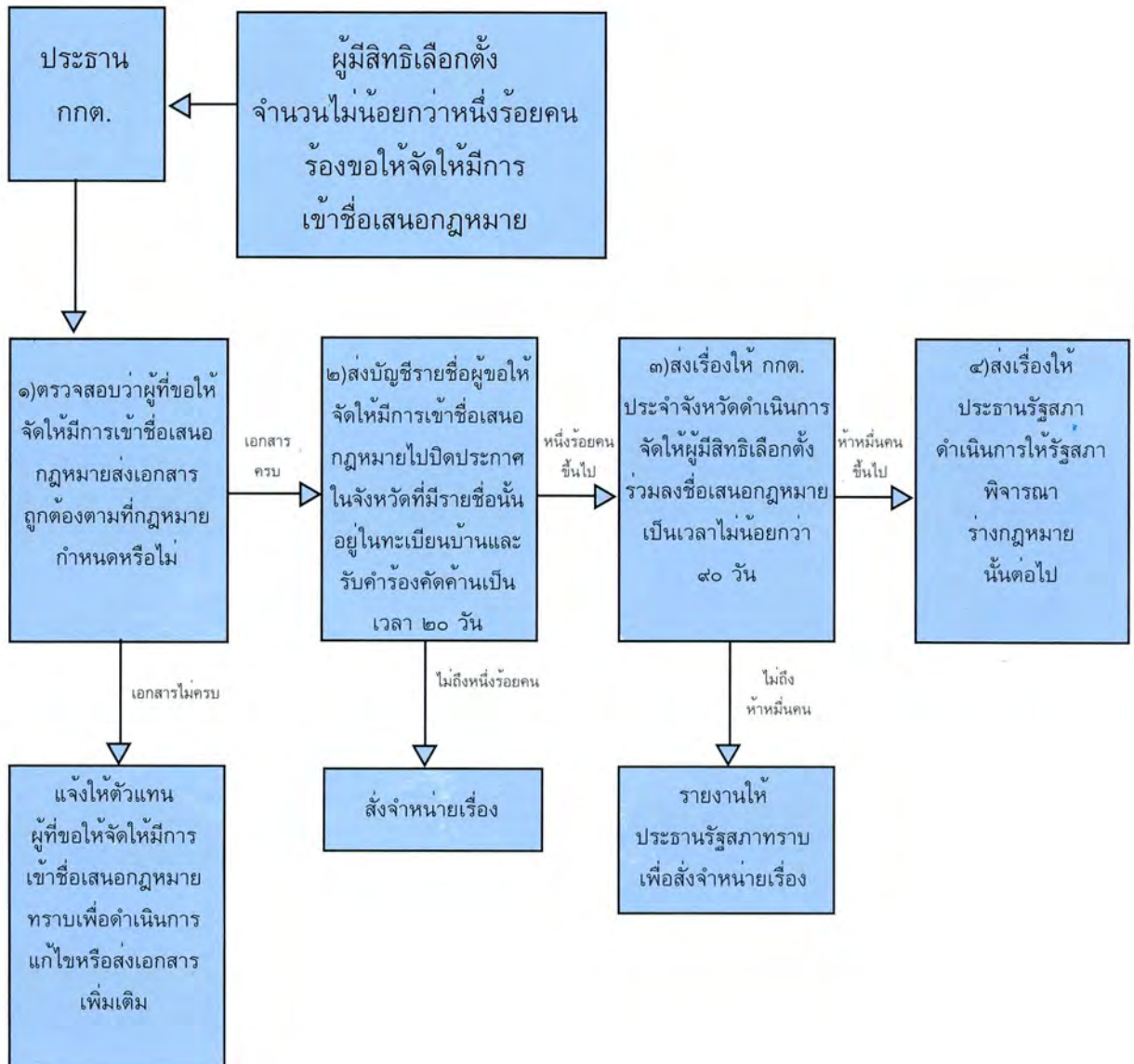
ทำไมต้องมี ป่าชุมชน
ในเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์

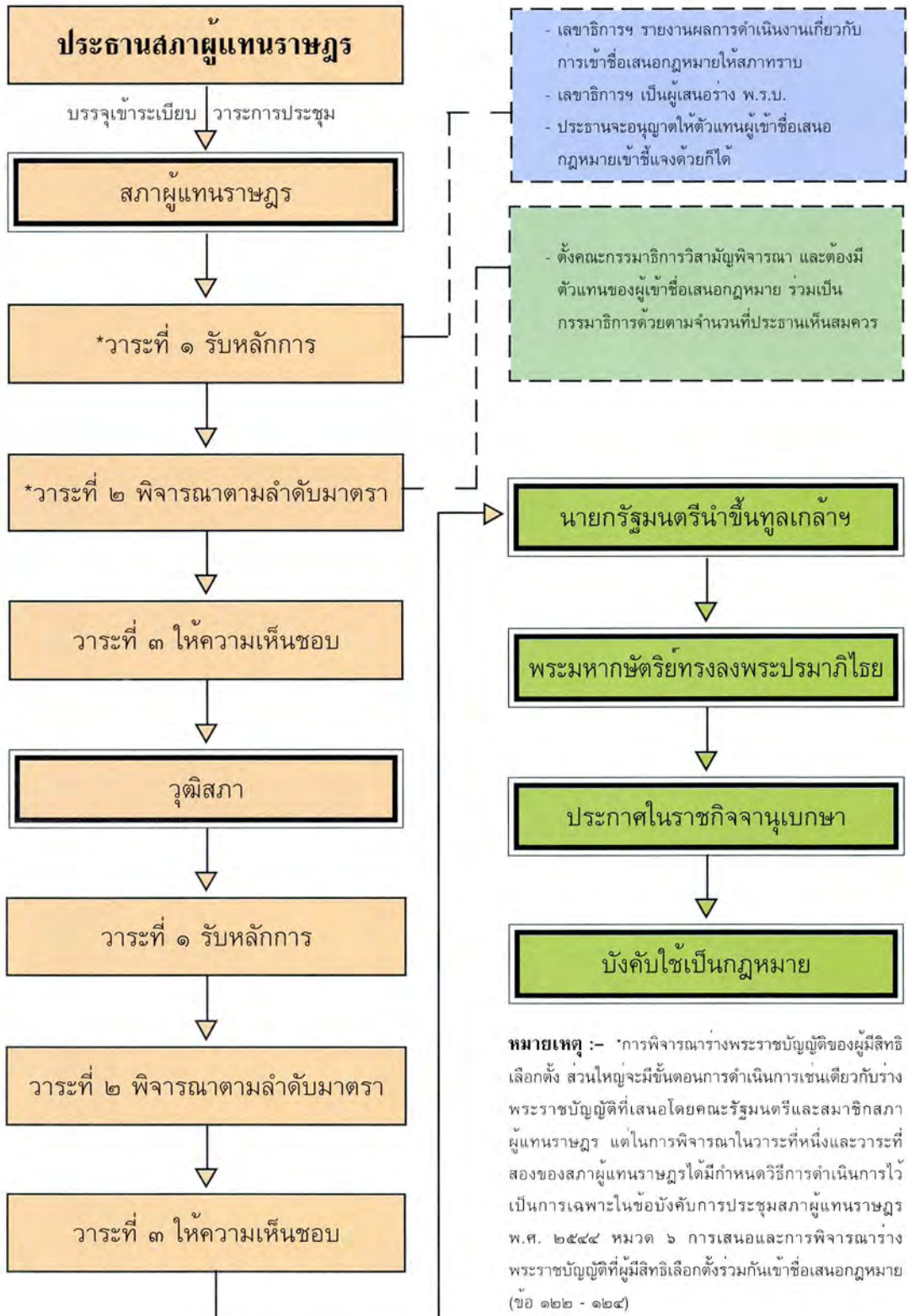
การเข้าชื่อเสนอกฎหมายต่อประธานรัฐสภา

การเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยการจัดการของ กกต.

ขั้นตอนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

ในช่วงปีแรกของการดำรงตำแหน่งประธานรัฐสภา นายอุทัย พิมพ์ใจชน ได้ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการเข้าชื่อเสนอกฎหมายทั้งในกรณีผู้มีสิทธิเลือกตั้งร่วมกันเข้าชื่อเสนอกฎหมายกันเองและการเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยการจัดการของคณะกรรมการการเลือกตั้ง สรุปได้ดังนี้

กรณีร่างพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติสภาการเกษตรแห่งชาติ พ.ศ. ....

ร่างพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติสภาการเกษตรแห่งชาติ พ.ศ. .... เป็นร่างพระราชบัญญัติที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งร่วมกันเข้าชื่อเสนอให้รัฐสภาพิจารณาในช่วงของสภาผู้แทนราษฎรชุดที่แล้ว แต่ยังไม่ดำเนินการไม่แล้วเสร็จเนื่องจากมีพระราชกฤษฎีกายุบสภาเมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ โดยร่างพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. .... (นายจรัส ขาสัก กับผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวน ๕๒,๖๙๘ คน เป็นผู้เสนอ) อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการ ส่นร่างพระราชบัญญัติสภาการเกษตรแห่งชาติ พ.ศ. .... (นายพรหม ติชวาทัน กับผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวน ๖๔,๓๖๘ คน เป็นผู้เสนอ) โดยการจัดการของ กกต.) อยู่ระหว่างรอการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร

ภายหลังการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๔๔ ที่ประชุมรัฐสภามีมติเมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๔๔ ให้ความเห็นชอบกรณีที่คณะรัฐมนตรีชุดปัจจุบันร้องขอให้มีการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่ค้างการพิจารณาของสภาชุดที่แล้วต่อไป รวม ๒๖ ฉบับ ซึ่งเป็นไปตามที่กำหนดไว้รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๘ โดยมีร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับนี้รวมอยู่ด้วย

ต่อมาเมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๔๔ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรมีมติดังคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. .... จำนวน ๓๕ คน ซึ่งในจำนวนนี้มีตัวแทนของผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายถึง ๘ คน

ในเรื่องสัดส่วนของคณะกรรมการนั้น ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๔ ไม่ได้กำหนดจำนวนที่แน่นอนไว้ ระบุแต่เพียงว่าให้มีตัวแทนของผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายรวมเป็นกรรมการด้วย ซึ่ง นายอุทัย พิมพ์ใจชน ในฐานะประธานสภาผู้แทนราษฎรได้กำหนดสัดส่วนตัวแทนของผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายถึง ๘ คน โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้ตัวแทนภาคประชาชนสามารถเสนอความคิดเห็นในที่ประชุมคณะกรรมการได้อย่างเต็มที่ทัดเทียมกับกรรมการในส่วนของรัฐบาลและพรรคการเมืองต่าง ๆ ซึ่งถือได้ว่าเป็นความพยายามในการส่งเสริมการปฏิรูปทางการเมืองให้เป็น "การเมืองของพลเมือง" ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญอย่างแท้จริง

ส่วนร่างพระราชบัญญัติสภาการเกษตรแห่งชาติ พ.ศ. .... นั้น ขณะนี้อยู่ระหว่างรอการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรซึ่งคาดว่าจะมีการพิจารณาในสมัยประชุมที่จะถึงนี้ โดยผู้แทนการเสนอกฎหมายได้ทำหนังสือขออนุญาตเข้าชี้แจงเนื้อหาและสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติในที่ประชุมสภา

ผู้แทนราษฎร ทั้งนี้ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๑๒๓ กำหนดให้เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในที่ประชุมสภา แต่ประธานจะอนุญาตให้ตัวแทนผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายเข้าชี้แจงด้วยก็ได้ ซึ่งในฐานะประธานสภาผู้แทนราษฎร นายอุทัย พิมพ์ใจชน ได้อนุญาตตามที่ผู้แทนการเสนอกฎหมายร้องขอ เพื่อให้ตัวแทนในส่วนของประชาชนได้มีโอกาสเข้าชี้แจงเนื้อหาของกฎหมายให้ที่ประชุมได้รับทราบ เช่นเดียวกับผู้เสนอกฎหมายในส่วนของคณะรัฐมนตรีและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

กรณีร่างพระราชบัญญัติธนาคารหมู่บ้าน พ.ศ. ....

เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๔๓ นายเงิน ไชยศิวามงคล กับคณะ ได้ยื่นเรื่องต่อประธานกรรมการการเลือกตั้งเพื่อขอให้มีการจัดให้มีการเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติธนาคารหมู่บ้าน พ.ศ. .... ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ดำเนินการตามที่ร้องขอโดยจัดให้มีการเข้าชื่อเสนอกฎหมายดังกล่าวระหว่างวันที่ ๑ มีนาคม ถึง ๘ มิถุนายน ๒๕๔๔ แต่เมื่อครบกำหนดที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศให้มีการเข้าชื่อเสนอกฎหมายแล้ว ปรากฏว่ามีผู้มีสิทธิเลือกตั้งร่วมลงชื่อเพียง ๙,๘๓๑ คน เท่านั้น ประธานกรรมการการเลือกตั้งจึงรายงานให้ประธานรัฐสภา (นายอุทัย พิมพ์ใจชน) ทราบ ต่อมาเมื่อวันที่ ๒ สิงหาคม ๒๕๔๔ ประธานรัฐสภาได้ลงนามสั่งจำหน่ายเรื่องดังกล่าวเนื่องจากมีผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายไม่ถึงห้าหมื่นคนตามที่กฎหมายกำหนด

กรณีร่างพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ....

เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๔๔ นางระกาวิณ สีชนะวานิชพันธ์ กับคณะได้เข้าพบประธานรัฐสภาเพื่อยื่นเอกสารหลักฐานของผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ร่วมกันเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. .... เพื่อให้รัฐสภาพิจารณา ซึ่งประธานรัฐสภาได้มอบหมายให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรดำเนินการตรวจสอบตามขั้นตอนการเข้าชื่อเสนอกฎหมายให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว แต่เนื่องจากกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้กำหนดให้มีการตรวจสอบหลายขั้นตอน ทั้งในส่วนของความถูกต้องของเอกสารหลักฐานและความถูกต้องในการใช้สิทธิ อีกทั้งเมื่อตรวจสอบแล้ว ผลปรากฏว่ามีรายชื่อผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายที่ส่งเอกสารครบถ้วนและใช้สิทธิถูกต้องไม่ถึงห้าหมื่นคนตามที่กฎหมายกำหนด จึงต้องแจ้งให้ผู้แทนการเสนอกฎหมายรวบรวมรายชื่อและเอกสารเพิ่มเติม ทำให้ต้องใช้เวลาในการดำเนินการนานกว่าที่ควรจนเป็นเหตุให้ไม่สามารถนำร่างพระราชบัญญัตินี้เข้าสู่การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรพร้อมกับร่างพระราชบัญญัติเดียวกันนี้ของรัฐบาลและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ ๒๑ และ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ โดยที่ประชุมได้มีมติตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. .... จำนวน ๓๕ คน

แม้ว่าร่างพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. .... ของผู้มีสิทธิเลือกตั้งจะมีเหตุขัดข้องจนทำให้ไม่สามารถเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาในครั้งนี้ได้ แต่ประธานรัฐสภา (นายอุทัย พิมพ์ใจชน) ก็ได้พยายามประสานงานกับรัฐบาลตลอดจนพรรคการเมืองต่าง ๆ เพื่อหาแนวทางสนับสนุนให้ตัวแทนของประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวของคณะกรรมการชุดนี้ด้วย ซึ่งเดิมจะมีการแบ่งสัดส่วนออกเป็นกรรมาธิการในส่วนของคณะรัฐมนตรีและพรรคการเมืองเท่านั้น แต่ประธานรัฐสภา (นายอุทัย พิมพ์ใจชน) ได้นำประเด็นเกี่ยวกับการเข้าชื่อเสนอกฎหมายของประชาชนเข้าหารือในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน จนในที่สุดที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้มีมติตั้งตัวแทนของผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมาย จำนวน ๒ คน รวมเป็นกรรมาธิการในสัดส่วนของรัฐบาลด้วย และยังมีดำริให้หน่วยงานที่รับผิดชอบสร้างพระราชบัญญัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และผลการดำเนินงานทั้งหมดให้คณะกรรมการเพื่อประกอบการพิจารณาอีกด้วย

นอกจากจะปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้รักษาการตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว ในกรณีที่ผู้แทนการเสนอกฎหมายมีข้อสงสัยเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย ประธานรัฐสภา (นายอุทัย พิมพ์ใจชน) ก็ได้อนุญาตให้เข้าพบเพื่อปรึกษาหารือทั้งในเรื่องการร่างกฎหมายและการให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์เมื่อมีเหตุขัดข้องเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติในเรื่องดังกล่าว นอกจากนี้ยังมอบหมายให้หน่วยงานที่รับผิดชอบเผยแพร่ข้อมูลในเรื่องหลักเกณฑ์และขั้นตอนการดำเนินงาน ตลอดจนผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการเข้าชื่อเสนอกฎหมายให้ประชาชนทั่วไปได้รับทราบ โดยการจัดพิมพ์เอกสารคู่มือและเผยแพร่ข้อมูลทางเว็บไซต์ของรัฐสภา (www.parliament.go.th) อีกด้วย ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนเกิดความรู้ความเข้าใจและสามารถดำเนินการตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนดได้อย่างถูกต้อง

การต่างประเทศ

ด้านการต่างประเทศนั้น ได้มุ่งเน้นการเสริมสร้างความสัมพันธ์ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และความร่วมมือกันระหว่างรัฐสภาและสมาชิกรัฐสภาของแต่ละประเทศ โดยจะเป็นการแลกเปลี่ยนการเยือนและการรับรองบุคคลสำคัญระหว่างประเทศ โดยในระหว่างวันที่ ๒๑ - ๒๓ กันยายน ๒๕๕๔ ประธานรัฐสภาได้เดินทางไปเยือนประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวอย่างเป็นทางการ สาเหตุที่เลือกเยือนประเทศลาว เพราะได้รับตำแหน่งประธานสภาผู้แทนราษฎรมาถึง ๓ ครั้งแล้ว แต่ยังไม่เคยมาเยือนประเทศนี้เลย และถือเป็นการเยือนต่างประเทศเป็นครั้งแรกหลังจากได้รับตำแหน่ง การเยือนในครั้งนี้เพื่อเป็นการกระชับสัมพันธ์ไมตรีระหว่างประเทศทั้งสองในระดับรัฐสภาและรัฐบาลให้ใกล้ชิดยิ่งขึ้น โดยประธานรัฐสภาได้เข้าเยี่ยมคารวะบุคคลสำคัญของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ดังนี้

วันที่ ๒๑ กันยายน เข้าเยี่ยมคารวะนายสะหมาน วิยะเกต ประธานสภาแห่งชาติลาว โดยการเข้าพบในครั้งนี้เพื่อมาเชิญประธานรัฐสภาแห่งชาติลาวไปเยือนประเทศไทยเพื่อกระชับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทั้งสอง ทั้งนี้ประธานรัฐสภาเชื่อว่า ประเทศไทยไม่สามารถอยู่ได้เพียงลำพัง โดยที่ประเทศเพื่อนบ้านมีความเดือดร้อน นอกจากนี้พระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ของไทยต่างให้ความสำคัญต่อประเทศเพื่อนบ้านเช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศลาว รวมทั้งทรงเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติต่อประเทศเพื่อนบ้านด้วย และในการเยือนครั้งนี้ หวังว่าจะได้มีโอกาสเห็นช้างเผือกของลาวที่มีชื่อเสียงมานานแล้ว และเห็นว่าลาวควรจะส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้เป็นอุตสาหกรรมหลักที่นำรายได้เข้าประเทศ เพราะลาวยังมีธรรมชาติที่งดงามอยู่มาก

และในวันเดียวกันประธานรัฐสภาและคณะได้เข้าเยี่ยมคารวะนายบุนยัง วอละจิต นายกรัฐมนตรีของลาว โดยประธานรัฐสภาและนายกรัฐมนตรีของลาวต่างเห็นพ้องต้องกันว่า ทั้งสองฝ่ายควรมีการปรึกษาหารือกันเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ร่วมกัน เพราะไทยและลาวต่างมีปัญหาที่คล้ายคลึงกัน นอกจากนี้ยังเห็นพ้องกันในเรื่องการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้เป็นอุตสาหกรรมหลักในการนำรายได้เข้าประเทศ ซึ่งนายกรัฐมนตรีของลาวจะได้นำเรื่องดังกล่าวปรึกษารัฐมนตรีกับนายสมศักดิ์ เทพสุทิน รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งกำกับดูแลการท่องเที่ยวของไทย และอยู่ในระหว่างการเยือนลาวด้วย

วันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๕ ประธานรัฐสภาและคณะเดินทางไปยังศูนย์พัฒนาและบริการด้านการเกษตรห้วยซอน-ห้วยซั่ว ซึ่งเป็นโครงการที่สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.) ร่วมมือกับกระทรวงกลาโหมและป่าไม้ของลาวในการส่งเสริมการเกษตรของลาว ซึ่งมีแผนงานที่สำคัญ ๖ แผนงาน คือ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาแหล่งน้ำ การสาธิตด้านวิชาการ การอบรมดูงานระหว่างประเทศ (ไทย-ลาว) การส่งเสริมพัฒนาหมู่บ้านเป้าหมาย และการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการเกษตรให้แก่ผู้สนใจ

บุคคลสำคัญเข้าเยี่ยมคารวะประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร

๗ มีนาคม ๒๕๕๘ เวลา ๑๐.๓๐ นาฬิกา นางซิลเวีย เปโตรวิช เอกอัครราชทูตโรมาเนีย

สนทนาเกี่ยวกับรูปแบบสมาชิกสหภาพรัฐสภา โดยให้มีการจัดตั้งกลุ่มมิตรภาพสมาชิกรัฐสภาขึ้น เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน แลกเปลี่ยนข่าวสาร ความคิดเห็น ตลอดจนการแลกเปลี่ยนการเยือนซึ่งกันและกัน รวมทั้งได้สนับสนุนประเทศไทยเข้าร่วมใน Partners for Cooperation ขององค์การว่าด้วยความมั่นคงและความร่วมมือในยุโรป

๑๓ มีนาคม ๒๕๕๘ เวลา ๑๐.๐๐ นาฬิกา ดร.ชาฮีร์ อาร์มัวร์ เอกอัครราชทูตราชอาณาจักรโมร็อกโก

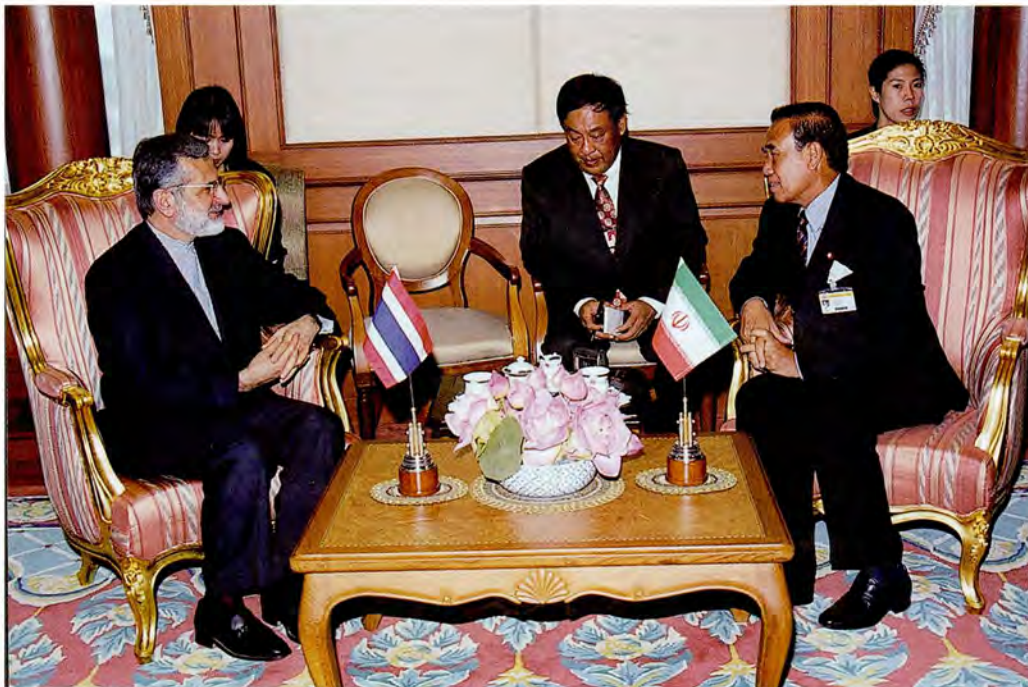
ดร.ชาฮีร์ อาร์มัวร์ ได้แสดงความต้องการที่จะเชื่อมความสัมพันธ์และร่วมมือ เพื่อการพัฒนาทางการค้ากับประเทศไทย ซึ่งประเทศไทยเป็นประเทศที่มีศักยภาพและเปรียบเสมือนประตูทางการค้าในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งราชอาณาจักรโมร็อกโกยังขาดความชำนาญในด้านธุรกิจ การค้า และต้องการคำแนะนำคำปรึกษาจากประเทศไทย เช่น เรื่องการประมง และที่สนใจเป็นพิเศษคือ เรื่องการทำฝนเทียม

๙ เมษายน ๒๕๕๔ เวลา ๑๑.๐๐ นาฬิกา นายชานันท์ โยลสวัสดิ์ เอกอัครราชทูตอังกฤษ

สนทนากลุ่มถึงการปกครองระบบรัฐสภา ซึ่งมีรูปแบบคล้ายคลึงกัน คือแบบประชาธิปไตย มีสมาชิกมาจากการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อและแบ่งเขตเบอร์เดียว และมีวาระ ๔ ปีเหมือนกัน และประเทศอังกฤษเป็นหนึ่งในผู้นำกลุ่ม

ประเทศในยุโรปตะวันออกที่ดำเนินการปฏิรูปการเมืองจากระบอบสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ไปสู่แนวทางประชาธิปไตยแบบตะวันตก และได้มีการปรับโครงสร้างของกฎหมายโดยการเปลี่ยนสนธิสัญญาออสมา เป็นสนธิสัญญาที่ได้ มีการเปลี่ยนแปลงระบบพรรคเดียวมาเป็นระบบหลายพรรค

๒๓ เมษายน ๒๕๕๔ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา นายคามา คาราที รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ สาธารณรัฐอิสลามอิหร่าน

สนทนากลุ่มถึงการร่วมลงทุนในกิจการต่าง ๆ ร่วมกัน เช่น กิจการข้าว กิจการฟาร์มเลี้ยงกุ้งและอาหารกุ้ง ซึ่งควรจะมีการเพิ่มพูนและส่งเสริมด้านการค้าให้มากยิ่งขึ้น

๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๘ เวลา ๑๐.๐๐
นาฬิกา นาย Qian Feng รองประธานบริษัท
China Worldbest Group Co., Ltd. จาก
เมืองเฉิงไห้ สาธารณรัฐประชาชนจีน

สนทนาถึงเศรษฐกิจและการลงทุน ซึ่ง
 นาย Qian Feng มีความสนใจในการลงทุนตั้ง
 โรงงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมสุรนารี จังหวัด
 นครราชสีมา และเขตนิคมอุตสาหกรรมอื่น ๆ

เพราะประเทศไทยเหมาะแก่การลงทุนเป็นอย่างมาก ไม่ต้องประสบกับปัญหาภัยธรรมชาติ เชื้อชาติ สัญชาติ
 ศาสนา และประเทศไทยมีการใช้ระบบใหม่ ซึ่งอำนวยความสะดวกกับชาวต่างชาติที่มาลงทุน

๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๘ เวลา ๑๔.๓๐ นาฬิกา นายเฮมาเอ็ด อุดติน เอกอัครราชทูต
สาธารณรัฐประชาชนบังกลาเทศ

สนทนาถึงระบบการเมืองการปกครองของทั้งสองประเทศ ซึ่งมีความแตกต่างกัน โดยที่ประเทศ
 ไทยมีรูปแบบรัฐสภาเป็นแบบสภาคู่ ประกอบด้วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ซึ่งมาจาก
 การเลือกตั้งโดยประชาชน แต่ระบบการเมืองของประเทศบังกลาเทศรูปแบบรัฐสภาเป็นระบบสภาเดียว
 โดยที่พรรคการเมืองที่มีเสียงข้างมากเป็นฝ่ายจัดตั้งรัฐบาล มีสมาชิก ๓๐๐ คน และได้เปิดโอกาสให้
 สภามุสลิมมีสิทธิ์เข้ามาบริหารประเทศ โดยแต่งตั้งสตรีเข้าร่วมเป็นสมาชิกด้วย จำนวน ๓๐ คน รวม
 สมาชิกทั้งหมด ๓๓๐ คน

๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๔ เวลา ๑๐.๓๐ นาฬิกา นางกาวตี ปราติมา มาลาตี ประธาน สภานิติบัญญัติแห่งรัฐคานธร ประเทศสาธารณรัฐอินเดีย

สนทนาถึงระบบการเมืองของประเทศ ซึ่งประเทศไทยได้ใช้กฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ โดย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาจากการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตและบัญชีรายชื่อ สมาชิกวุฒิสภามาจากการเลือกตั้ง ซึ่งเดิมมาจากการแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิและม็องค์กรอิสระในการตรวจสอบการทำงานของนักการเมือง และการประชุมสภาจะมีการประชุม ๒ สมัย คือ สมัยสามัญนิติบัญญัติและสมัยสามัญทั่วไป ส่วน สาธารณรัฐอินเดียจะมีการประชุมสภา ๓ สมัย คือ สมัยปีงบประมาณ ปีฤดูมรสุม และปีฤดูหนาว

๒๘ กันยายน ๒๕๕๔ เวลา ๑๑.๐๐ นาฬิกา เจ้าชายเดโมลา โอลูกบาเด อาเดรีเล เอกอัครราชทูต สหพันธ์สาธารณรัฐไนจีเรีย

สนทนาถึงการเปิดสถานทูตไทยในประเทศไนจีเรีย โดยขอให้ประเทศไทยพิจารณาเรื่องเปิดสถานทูต เนื่องจากสถานทูตไทยที่เคยเปิดอยู่ในประเทศไนจีเรีย ในอดีตได้ถูกปิดลง

๙ ตุลาคม ๒๕๕๔ เวลา ๑๑.๐๐
นาฬิกา นายเหว มาตาระ คาเบเต สิริपालะ
ปาลิหัททการะ เอกอัครราชทูตศรีลังกา

สนทนาถึงการจัดตั้งกลุ่มมิตรภาพ ไทย-ศรีลังกา ในประเทศไทย เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสองประเทศ และกล่าวเรียนเชิญประธานรัฐสภาไปร่วมพิธีฉลองสยามวงศ์ครบรอบ ๒๕๐ ปี ณ ประเทศศรีลังกา ในปี ๒๕๕๕

๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๔ เวลา ๑๑.๐๐ นาฬิกา นายอับเตลวาฮิต ราติ ประธานสภา
ผู้แทนราษฎรราชอาณาจักรโมร็อกโก

สนทนาถึงความสัมพันธ์ระหว่างสองประเทศ รวมทั้งได้มีความพยายามอย่างหนักที่จะร่วมกันพัฒนาความสัมพันธ์ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ให้เป็นไปในทางที่ดีมากยิ่งขึ้น ซึ่งราชอาณาจักรโมร็อกโกเป็นประเทศที่กำลังปูพื้นฐานให้มีความมั่นคงด้านประชาธิปไตย และความมั่นคงภายในประเทศ และมุ่งมั่นเพื่อให้เกิดสันติภาพในระดับภูมิภาคและต่อสู้เพื่ออุดมการณ์ร่วมกัน

**๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ เวลา ๑๔.๐๐ นาฬิกา
นายปีเตอร์ มิลลิเกิน ประธานสภาผู้แทนราษฎร
แคนาดา**

สนทนาถึงความสัมพันธ์ของสองประเทศ โดยเฉพาะในเรื่องการศึกษาและการท่องเที่ยวและยังให้ความสนใจรวมทั้งให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการทำลายระเบิด ซึ่งมีอยู่กระจัดกระจายทั้งในและรอบ ๆ ประเทศ ได้เสนอให้มีการจัดตั้งโครงการแลกเปลี่ยนข้าราชการรัฐสภาในการศึกษาดูงานระบบการทำงานของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนในรัฐสภาแคนาดา หรือส่งผู้เชี่ยวชาญจากแคนาดามาให้ความรู้แก่ข้าราชการรัฐสภาไทย

การแก้ไขปัญหา และให้ความช่วยเหลือแก่ ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อน

นอกจากประธานรัฐสภาจะมีอำนาจหน้าที่ตามที่ได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ข้อบังคับการประชุมรัฐสภา ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พระราชบัญญัติจัดระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภาแล้ว ในฐานะที่เป็นประมุขของสถาบันนิติบัญญัติท่านยังเป็นที่พึ่งพิงของประชาชนผู้ได้รับความเดือดร้อน และได้รับความไม่เป็นธรรมจากการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือแม้แต่ประชาชนด้วยกันเอง หรือแม้กระทั่งประชาชนที่ประสบภัยพิบัติจากภัยธรรมชาติ ท่านก็จะดำเนินการให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มกำลังความสามารถ อาทิ

๑. การช่วยเหลือประชาชนที่ประสบอุทกภัยน้ำท่วม ณ ตำบลน้ำก้อ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการจัดงาน “รัฐสภาช้บนำตาผู้ประสบภัย” ขึ้นโดยมีประธานรัฐสภา เป็นประธานที่ปรึกษา พลตรี มนูญกฤต รูปขจร เป็นประธานกรรมการ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง - คนที่สอง รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง - คนที่สอง เป็นรองประธานกรรมการ กรรมการประกอบด้วย ประธานคณะกรรมการกิจการวิสาหกิจสภาผู้แทนราษฎร ประธานคณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎร ตัวแทนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา จังหวัดที่ประสบภัย จังหวัดละหนึ่งคน นายเฉลิมพงษ์ เชี่ยวสกุล กรรมการผู้จัดการ บริษัทเวทีราชดำเนิน จำกัด นายสีลเดช สุวรรณนาคร นายกสมาคมมวยราชดำเนิน นายทรงชัย รัตนสุบรรณ โดยมีเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และเลขาธิการวุฒิสภา เป็นกรรมการและเลขานุการ ขณะนี้คณะกรรมการได้รวบรวมเงินจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา และผู้ร่วมบริจาคได้เงินสด ๑,๒๓๒,๔๕๐.- บาท นอกจากนี้ประธานรัฐสภาได้บริจาคเงินส่วนตัวและเงินที่ได้รับบริจาคจากคณะที่ปรึกษาประธานรัฐสภา และประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นเงิน ๔๘๐,๘๘๐.- บาท และได้เดินทางไปมอบให้กับประชาชนตำบลน้ำก้อ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ในวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๔ โดยมอบให้กับประชาชนที่ได้รับเดือดร้อน จำนวน ๖๗๑ ราย และนำเข้าบัญชีธนาคารแก่นักเรียนที่ครอบครัวประสบอุทกภัย จำนวน ๑๐๓ ราย รวม ๗๗๔ ราย

๒. เรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ของประชาชน

นับตั้งแต่ประธานรัฐสภาเข้าดำรงตำแหน่ง มีประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนส่งหนังสือร้องเรียนร้องทุกข์มายังท่านเพื่อขอความช่วยเหลือเป็นจำนวนมาก รวมทั้งสิ้น ๒๕๗ เรื่อง ซึ่งพอจะสรุปเรื่องที่สำคัญ ๆ เช่น ปัญหาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, การสรรหากรรมการการเลือกตั้งจังหวัดชัยภูมิ, ร้องเรียนให้ตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณของ อบต. คำพอง, ขอให้พิจารณาแก้ไขรัฐธรรมนูญ, มลพิษอันพึงจะเกิดจากเรือบรรทุกน้ำมันดิบ เกาะสีชัง, ขอความอนุเคราะห์ต่อสัญญาจ้าง และช่วยเหลือขวัญและกำลังใจครูอัตราจ้าง, ผลกระทบต่อการประกาศใช้บังคับกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการโทรคมนาคม, โครงการช่วยเหลือคนพิการผู้นำของโลก, การขุดคลองกระ, แนวทางการกระจายอำนาจด้านสาธารณสุข เป็นต้น

อาคารสถานที่ของรัฐสภา

๑. การรักษาความปลอดภัย

- เนื่องจากรัฐสภาเป็นสถานที่ที่มีความสำคัญและเป็นหน้าตาของประเทศ ดังนั้น การรักษาความปลอดภัยจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง และเพื่อให้เกิดการรักษาความปลอดภัยที่มีประสิทธิภาพ ประธานรัฐสภาจึงได้ออกระเบียบรัฐสภาว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยบริเวณรัฐสภา พ.ศ. ๒๕๔๔

โดยมีการประชุมร่วมกันของประธานสภาผู้แทนราษฎร รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง ที่ปรึกษาประธานรัฐสภา ที่ปรึกษาประธานสภาผู้แทนราษฎร ที่ปรึกษารองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง ที่ปรึกษารองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง เลขานุการรองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง เลขานุการรองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง หัวหน้าพรรคการเมือง ผู้แทนเลขาธิการนายกรัฐมนตรี เลขาธิการวุฒิสภา และเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร พร้อมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับมาตรการการรักษาความปลอดภัยภายในบริเวณรัฐสภา

๒. จัดระเบียบจราจร

เนื่องจากการจราจรในบริเวณรัฐสภามีความคับคั่ง ประธานรัฐสภาจึงได้มีการประชุมร่วมกับ ประธานวุฒิสภา รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่หนึ่ง รองประธานสภาผู้แทนราษฎร คนที่สอง รองประธานวุฒิสภา คนที่หนึ่ง รองประธานวุฒิสภา คนที่สอง เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เลขาธิการวุฒิสภา ที่ปรึกษาประธานสภาผู้แทนราษฎร ผู้บัญชาการตำรวจนครบาล บุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง พิจารณาเรื่อง การแก้ไขปัญหาการจราจรภายในบริเวณรัฐสภา

สำหรับการแก้ไขปัญหาด้านการจราจรภายในบริเวณรัฐสภานั้น มีความสำคัญและจำเป็นเร่งด่วน เนื่องจากประธานรัฐสภาได้ให้มหาวิทยาลัยมหิดลมาตรวจสอบมลพิษภายในบริเวณรัฐสภา พบว่ามีมลพิษอยู่ในปริมาณที่สูงมาก ดังนั้น การจัดการแก้ไขปัญหาด้านการจราจรภายในบริเวณรัฐสภา นอกจากจะทำให้ปริมาณมลพิษลดลงแล้ว ยังทำให้ภายในบริเวณรัฐสภาลดการแออัดลงทำให้เกิดความสว่างงามแก่รัฐสภา และทำให้รัฐสภามีพื้นที่สีเขียวเพิ่มขึ้นอีกด้วย

๓. จัดหาสถานที่ก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่

เนื่องจากพื้นที่ในรัฐสภาปัจจุบันคับแคบ ไม่สามารถรองรับการทำงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ประธานรัฐสภาจึงได้จัดให้มีการประชุมร่วมกันกับประธานวุฒิสภา ประธานคณะกรรมการการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎร ทุกคณะ ประธานคณะกรรมการการสามัญประจำวุฒิสภาทุกคณะ และประธานคณะกรรมการวิสามัญกิจการวุฒิสภา พิจารณาเรื่องการจัดหาสถานที่ก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่

ปัญหาอุปสรรคในการจัดหาสถานที่ก่อสร้างอาคารรัฐสภาในอดีตนั้น เริ่มต้นตั้งแต่สมัยนายมารุต บุณนาค เป็นประธานรัฐสภา โดยมีการตั้งกรรมการสรรหาสถานที่ก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ แต่ก็มีเหตุขัดข้องบางประการจึงไม่อาจดำเนินการให้แล้วเสร็จได้ ซึ่งมีที่ดินซึ่งคณะกรรมการเคยเสนอให้พิจารณาแล้ว ดังนี้

๑. ที่ดินทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี มีข้อขัดข้อง เรื่องการใช้สิทธิในพื้นที่และค่าใช้จ่ายการรื้อถอน

๒. ที่ดินราชพัสดุ อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา มีข้อขัดข้อง อยู่ไกลจากกรุงเทพ ไม่สะดวกด้านคมนาคมและสาธารณูปโภค

๓. ที่ดินราชพัสดุ อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี มีข้อขัดข้อง มีหน่วยงานอื่นใช้พื้นที่อยู่แล้ว

๔. ที่ดินราชพัสดุ คลังแสง กรมสรรพาวุธทหารบก อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี มีข้อขัดข้องมีหน่วยงานอื่นของกองทัพใช้พื้นที่อยู่

๕. ที่ดินเรือนจำกลางคลองเปรม เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร มีข้อขัดข้อง กระทรวงมหาดไทยยังไม่มีนโยบายย้ายเรือนจำ

๖. ที่ดินราชพัสดุ บริเวณทหาร เกียกกาย เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มีข้อขัดข้อง การโยกย้ายใช้เวลา 10 ปี

๗. ที่ดินของการรถไฟแห่งประเทศไทย บริเวณสวนจตุจักร กรุงเทพมหานคร มีข้อขัดข้อง คณะรัฐมนตรีเห็นว่าควรหาพื้นที่ที่มีบริเวณมากพอสำหรับรัฐสภาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๘. ที่ดินโรงเรียนเตรียมทหารเดิม กรุงเทพมหานคร มีข้อขัดข้อง เป็นพื้นที่ที่ใช้ประโยชน์เป็นการชั่วคราวเท่านั้น

เมื่อวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ นายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานรัฐสภาได้มีการประชุมร่วมกับผู้แทนนายกรัฐมนตรี รองประธานรัฐสภา รองประธานสภาผู้แทนราษฎร รองประธานวุฒิสภา ประธานคณะกรรมการการสัมัญประจำสภาผู้แทนราษฎรทุกคณะ ประธานคณะกรรมการการสัมัญประจำวุฒิสภาทุกคณะ เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เลขาธิการวุฒิสภา อธิบดีกรมการผังเมือง อธิบดีกรมโยธาธิการ อธิบดีกรมธนารักษ์ ผู้อำนวยการ สำนักงานประมาณ เพื่อพิจารณาหาสถานที่ก่อสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ ซึ่งอธิบดีกรมการผังเมืองได้เสนอบริเวณที่ดินที่จะสร้างอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ไว้ ๒ แห่ง คือ ๑. ที่ดินบริเวณเขาตะเกียบ จังหวัดฉะเชิงเทรา ๒. ที่ดินบริเวณเขาชะงอก จังหวัดนครนายก ทั้งนี้ประธานรัฐสภาได้ฝากให้กรมการผังเมืองพิจารณาศึกษาที่ดินบริเวณเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ จังหวัดลพบุรีด้วย และส่วนราชการอื่นๆ เช่น ทำเนียบรัฐบาล องค์กรอิสระต่างๆ สำนักงานปลัดกระทรวง ควรย้ายไปสร้างบริเวณเดียวกับอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ด้วย พร้อมกันนี้ประธานรัฐสภาได้ทำหนังสือไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อให้มีมติคณะรัฐมนตรีพิจารณาดำเนินการเรื่องดังกล่าว

การแสวงทักคนต่อสังคม

นายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ถือว่าเป็นบุคคลสำคัญสูงสุดของรัฐสภาไทย ก่อปรกกับการเป็นนักพัฒนาประชาธิปไตยที่สำคัญยิ่งในอดีตที่ผ่านมา ไม่ว่าจะเป็นการเป็นนักต่อสู้กับอำนาจเผด็จการเพื่อประชาธิปไตยในช่วงก่อนเดือนตุลาคม ๒๕๑๖ โดยยอมติดคุกเพื่อแลกกับประชาธิปไตย การเป็นประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญในปี ๒๕๓๙ ซึ่งได้ดำเนินการร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ อันเป็นรัฐธรรมนูญที่ให้สิทธิเสรีภาพและเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อปฏิรูปการเมืองการปกครองมากที่สุด จึงถือได้ว่าเป็นบุคคลสำคัญที่ทำให้กระบวนการของประชาธิปไตยในประเทศไทยพัฒนาสู่แนวทางที่ดีและมีประสิทธิภาพขึ้นตามลำดับการเป็นนักการเมืองที่เปี่ยมด้วยอุดมการณ์และประสบการณ์ที่เคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๙ สมัย เป็นประธานสภาผู้แทนราษฎร ๓ สมัยและเป็นรัฐมนตรีมาแล้วหลายกระทรวง ทำให้สังคมและสื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศให้ความสำคัญและสนใจเป็นอย่างยิ่งในการแสดงทัศนะต่าง ๆ ที่มีต่อสังคมอย่างกว้างขวาง ทัศนะที่สำคัญ ได้แก่

- ทัศนะเกี่ยวกับเรื่อง องค์ประชุมในการประชุมสภาผู้แทนราษฎรซึ่งให้สัมภาษณ์ทางสื่อมวลชนว่า "จำนวนไม่สำคัญสำคัญอยู่ที่จิตสำนึกของสมาชิกทุกคน"
- ทัศนะเกี่ยวกับเรื่อง การสร้างค่านิยมในความซื่อสัตย์สุจริตให้เกิดขึ้นในสังคม เมื่อการเสวนาที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจัดขึ้น ณ โรงแรมสยามซิตี้ กรุงเทพฯ ในวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ ให้ทัศนะว่า **"การสร้างค่านิยมในความซื่อสัตย์สุจริตให้เกิดขึ้นในสังคม ต้องเริ่มที่การตรงต่อเวลา หรือ ความซื่อสัตย์ต่อเวลา ซึ่งเป็นวิธีง่ายที่สุดและไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ และผู้ใหญ่ในบ้านเมืองต้องทำเป็นตัวอย่างก่อน ถ้าหัวไม่กระดิก หางก็ไม่ส่าย"**
- ทัศนะเกี่ยวกับเรื่อง การเมืองยุคใหม่ ในโอกาสที่บรรยายพิเศษ ณ สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๔๔ ให้ทัศนะว่า **"การเมืองยุคใหม่คือการเมืองแห่งการมีส่วนร่วมของประชาชนและการเปิดโอกาสที่เท่าเทียมกัน"**
- ทัศนะเกี่ยวกับสังคมไทยในการปาฐกถาพิเศษเรื่อง สังคมไทยในมุมมองของประธานรัฐสภา ณ จังหวัดเชียงราย เมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๔๔ ให้ทัศนะว่า **"ขอให้ทุกฝ่ายหันมาเอาใจใส่สังคมไทยอย่างจริงจังมากยิ่งขึ้นก่อนที่จะเกิดวิกฤติมากกว่านี้โดยมุ่งเน้นพัฒนาและสร้างคุณธรรมในสังคมเป็นสำคัญ เริ่มต้นที่สถาบันครอบครัว เยาวชน ชุมชน เพื่อเป็นภูมิคุ้มกันและให้สังคมไทยตั้งอยู่บนรากฐานของสังคมแห่งปัญญา"**

- ทักษะเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ในบทความเรื่อง ถึงเวลาปฏิรูปรัฐธรรมนูญหรือไม่ ให้ทัศนะว่า **“การแก้ไขเพิ่มเติมสิ่งใดนั้น มิใช่จะแก้ไขเพิ่มเติมเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัวของบุคคลใด แต่ควรคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของประเทศชาติและประชาชนเป็นสำคัญ”**

- ทักษะเกี่ยวกับน้ำใจในโอกาสวันสงกรานต์ปี ๒๕๕๔ โดยได้ให้ความหมายของคำว่า “น้ำ” ที่น่าสนใจว่า **“การที่คนไทยนิยมใช้น้ำรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ในวันสงกรานต์เพราะ น้ำมีคุณลักษณะพิเศษที่บ่งบอกถึง ความชุ่มชื้น ความจำเริญ สายสัมพันธ์ที่ตัดไม่ขาด ความประสานกลมกลืน ความคงสถานะและปรับตัวง่าย ใช้น้ำระลึกลับปรก ให้ความสะอาด ใช้น้ำดื่มกินแก้กระหาย ของคนทุกชั้นวรรณะไม่มีการแบ่งชั้นวรรณะ ให้ความยุติธรรมเที่ยงธรรม เป็นศูนย์รวมของความใสบริสุทธิ์และความดี รวมทั้งแสดงถึงความสามัคคีกลมเกลียวรวมเป็นเนื้อเดียวกันได้คืออีกด้วย ดังนั้นคนไทยจึงนิยมใช้น้ำรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่และใช้ในงานมงคลต่างๆ เพื่อใช้แทนความหมายเหล่านั้น”**

- ทักษะเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐสภา ซึ่งได้กล่าวอวยพรเนื่องในวันขึ้นปีใหม่ ๒๕๕๕ กับประชาชนคนไทยทั่วประเทศ โดยมีความมุ่งมั่นจะปฏิบัติหน้าที่ให้พี่น้องประชาชนคนไทยทุกคนมีความสุขเกษมสำราญ เบิกบานใจ ตลอดปีใหม่ และในนามของรัฐสภาได้ให้คำมั่นสัญญาว่า **“รัฐสภาจะยึดมั่นและคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประเทศชาติและประชาชนเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพื่อความผาสุกร่มเย็น ความเจริญรุ่งเรือง และความมั่นคงสถาพรของประเทศชาติสืบต่อไป”**

ในระหว่างที่นายอุทัย พิมพ์ใจชน ดำรงตำแหน่งประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร ตั้งแต่วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ ได้รับเชิญจากองค์กรและสถาบันต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนให้เป็นผู้บรรยายพิเศษ ปาฐกถาพิเศษ ร่วมเสวนา กล่าวสุนทรพจน์ในโอกาสต่าง ๆ รวมทั้งการเป็นประธาน ในพิธีเปิด - ปิดงาน และข้อเขียนต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น คำไว้อาลัย คำนิยาม โอวาท คำขวัญ สารอวยพร บทความ และสารทั่วไป ซึ่งมีมากมาย ที่สำคัญ ได้แก่

๑. การแสดงปรีททัศน์เรื่อง “หลวงพ่อบัญญานันท์ในทัศนะของนักการเมือง” เนื่องในงานสมโภช ๙๐ ปี พระธรรมโกศาจารย์ (ปัญญานันท์ภิกขุ) เมื่อวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๔

๒. การบรรยายพิเศษเรื่อง “รัฐสภากับการกำหนดและการพัฒนานโยบายความมั่นคงแห่งชาติ” ณ วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร(วปอ.) สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๔

๓. การบรรยายเรื่อง “พัฒนาการทางการเมืองไทยในทัศนะของข้าพเจ้า” ณ ห้องประชุมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า เมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๔

๔. การเสวนาเรื่อง “การสร้างค่านิยมในความซื่อสัตย์สุจริตให้เกิดขึ้นในสังคม” ซึ่ง ป.ป.ช. จัดขึ้น ณ โรงแรมสยามซิตี้ กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๔

๕. การปาฐกถาพิเศษเรื่อง “สังคมไทยในมุมมองของประธานรัฐสภา” ณ หอประชุมอนุสรณ์ ๑๐๐ ปี โรงเรียนเชียงรายวิทยาคม จังหวัดเชียงราย เมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๔

๖. บทความเรื่อง " พัฒนาการทางการเมืองไทยในทัศนะของข้าพเจ้า" ซึ่งตีพิมพ์ลงในหนังสือ
รุ่นของสมาคมศิษย์เก่า โรงเรียนเทพศิรินทร์ ประจำปี ๒๕๕๔

นอกจากด้านการแสดงทัศนะต่อสังคมแล้วในด้านการแสดงออกถึงความจงรักภักดีต่อสถาบัน
พระมหากษัตริย์ ประธานรัฐสภาจะได้รับพระราชทานพระราชวโรกาสให้เข้าเฝ้าฯ เพื่อน้อมเกล้า
น้อมกระหม่อมถวายพระพรชัยมงคลเนื่องในโอกาสวันสำคัญ ๆ เช่น ในวันเฉลิมพระชนมพรรษา
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และในวันคล้ายวันพระราช
สมภพสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
เป็นประจำทุกปีคำถวายพระพรชัยมงคลในวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่
๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ มีความตอนหนึ่งว่า **"...ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย ต่างมีความโสมนัสยินดี
เป็นที่ยิ่ง ที่ได้ฝ่าละอองธุลีพระบาททรงพระเกษมสำราญ มีพระพลานามัยสมบูรณ์แข็งแรง
การได้เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทหรือแม้แต่การได้เฝ้าฯ มพระบารมีของได้ฝ่าละอองธุลี
พระบาททางภาพข่าวในโอกาสเสด็จพระราชดำเนินไปทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจต่าง ๆ
แต่ครั้งแต่ละวาระ ได้ยังความปลื้มปิติและความสุขใจให้บังเกิดแก่ปวงข้าพระพุทธเจ้า
เป็นล้นพ้นตลอดมา ...ได้ฝ่าละอองธุลีพระบาททรงเสมือนดวงประทีปส่องทางแก่ทวยนิกรบน
เสมือนสายฝนที่ไหลหลั่งจำเริญแก่ผืนปฐพี เสมือนแสงสุรีย์ที่ให้ความสว่างแก่พลังชีวิต
ประดุจแสงจันทร์เพ็ญพิไลพิศที่ทำให้ความร่มเย็นเป็นสุข ทรงปลดเปลื้องความทุกข์ให้นิราศ
พินาศไป นับเป็นบุญอันประเสริฐสุดของมวลพสกนิกรชาวไทยโดยแท้ ซึ่งล้วนแต่ได้พึ่ง
พระบรมโพธิสมภาร และเย็นศิระเพราะพระบริบาลบังเกิดความสงบผาสุกร่มเย็นด้วย
พระบารมีแห่งได้ฝ่าละอองธุลีพระบาท ปวงข้าพระพุทธเจ้าต่างน้อมสำนึกในพระมหา
กรุณาธิคุณล้นเกล้าล้นกระหม่อมด้วยความกตัญญูทอเวทิตาอย่างหาที่สุดมิได้"** ซึ่งคำกราบบังคม
ทูลถวายพระพรชัยมงคล ดังกล่าวนี้นับเป็นที่ชื่นชอบของคณะบุคคลต่าง ๆ ที่ร่วมเข้าเฝ้าฯ ถวายพระพรชัย
มงคลเป็นอย่างยิ่ง

ภาคผนวก

คำถวายพระพรชัยมงคล
เนื่องในวันมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช
โดย
นายอุทัย พิมพ์ใจชน
ประธานรัฐสภา

ขอเดชะฝ่าละอองธุลีพระบาทปกเกล้าปกกระหม่อม

เนื่องในมหามงคลสมัย วันเฉลิมพระชนมพรรษาแห่งใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาทที่เวียนมาบรรจบครบรอบอีกวาระหนึ่งในวันนี้ ข้าพระพุทธเจ้า นายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานรัฐสภาและประธานสภาผู้แทนราษฎร พร้อมด้วยสมาชิกรัฐสภา ในฐานะผู้แทนของปวงชนชาวไทย มีความปลื้มปีติยินดีปรีดาปราโมทย์และสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้น ที่ได้ฝ่าละอองธุลีพระบาท ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานพระบรมราชวโรกาส ให้ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายได้มาประชุมเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท เพื่อแสดงความจงรักภักดี และน้อมเกล้าน้อมกระหม่อมถวายพระพรชัยมงคล ในโอกาสอันประเสริฐดังนี้

ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลาย ต่างมีความโสมนัสยินดีเป็นที่ยิ่ง ที่ได้ฝ่าละอองธุลีพระบาททรงพระเกษมสำราญ มีพระพลานามัยสมบูรณ์แข็งแรง การได้เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทหรือแม้แต่การได้เฝ้าชมพระบารมีของใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาททางภาพข่าวในโอกาสเสด็จพระราชดำเนินไปทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจต่าง ๆ แต่ละครั้งแต่ละวาระ ได้ยังความปลื้มปีติและความสุขใจให้บังเกิดแก่ปวงข้าพระพุทธเจ้าเป็นล้นพ้นตลอดมา

ปัจจุบัน แม้ใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาทจะทรงเจริญพระชนมายุแล้วก็ตาม แต่ยังทรงพระราชวิริยะอุตสาหะอย่างแรงกล้าบำเพ็ญพระราชกรณียกิจน้อยใหญ่ อย่างสม่ำเสมอ อย่างมีทรงย่อท้อ ทั้งนี้ก็เพื่อบำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่ปวงอาณาประชาราษฎร์ ใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาทมีพระราชปณิธานอันแน่วแน่

ที่จะแก้ปัญหาของประเทศชาติและประชาชน อย่างมีตรงลดละ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านการพัฒนา การชลประทาน การรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การสังคมสงเคราะห์ การศึกษา การแพทย์ และการสาธารณสุข ด้วยพระอัจฉริยภาพ พระวิริยะอุตสาหะ และพระบุญญาบารมีของใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท ประเทศชาติและพสกนิกรชาวไทยทั้งมวล จึงสามารถผ่านพ้นวิกฤตต่าง ๆ และบังเกิดความสงบสุขร่มเย็นตลอดมา

ภายใต้การปกครองในระบอบประชาธิปไตย ใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาทมีพระราชปณิธานอันแน่วแน่ในการพัฒนาการเมืองการปกครองของไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อย่างคานาคติสุข ทรงมุ่งเน้นให้คนในชาติมีความรักสมัครสมานสามัคคี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการเมือง ใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาททรงห่วงใยและให้ความสำคัญตลอดมา เมื่อคราวเสด็จพระราชดำเนินในรัฐพิธีทรงเปิดประชุมรัฐสภาครั้งแรก เมื่อวันที่อาทิตย์ที่ ๔ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๔๔ ได้มีพระราชดำรัสความตอนหนึ่งว่า “การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคราวนี้ ประชาชนต่างตระหนักถึงความสำคัญของการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เพื่อให้การปกครองประเทศดำเนินไปตามระบอบประชาธิปไตยที่ทุกคนปรารถนา จึงขอให้สมาชิกแห่งสภานี้นึกถึงความสำคัญและความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ให้มาก แล้วพยายามใช้สติปัญญาความสามารถปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกต้องเที่ยงตรง ด้วยความสุจริตบริสุทธิ์ใจ และด้วยความรู้ตัวอยู่ตลอดเวลาว่า แต่ละคนเป็นผู้ที่ประชาชนเลือกเข้ามาเป็นผู้แทนคือให้มาพูดแทนเขา ดังนั้น การปรึกษาตกลงหรือการอภิปรายปัญหาใด ๆ ที่จะมีขึ้นในสภาแห่งนี้ จึงควรจะได้เป็นไปอย่างมีเหตุมีผล และด้วยความร่วมมือปรองดองกัน โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่พึงประสงค์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นเป้าหมายสูงสุด” พระราชดำรัสนี้ นับเป็นแนวปฏิบัติที่ทรงคุณค่าสูงยิ่งและเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างล้นพ้นสุดที่จะพรรณนามวลสมาชิกรัฐสภาได้น้อมรับใส่เกล้าใส่กระหม่อมนำไปปฏิบัติเพื่อให้บังเกิดเป็นผลดีงามเสมอมา

อนึ่งใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาททรงเสมือนดวงประทีบส่องทางแก่ทวยนิกรชน เสมือนสายฝนที่ไหลหลังดำเย็นแก่ผืนปฐพี เสมือนแสงสุริยที่ให้ความสว่างแก่พลังชีวิต ประดุจแสงจันทร์เพ็ญพิไลพิศที่ให้ความร่มเย็นเป็นสุข ทรงปลดเปลื้องความทุกข์ให้นिरาคพินาศไป นับเป็นบุญอันประเสริฐสุดของมวลพสกนิกรชาวไทยโดยแท้ ซึ่งล้วนแต่ได้พึ่งพระบรมโพธิสมภาร และเย็นศิระเพราะพระบริบาล บังเกิดความสงบผาสุกร่มเย็นด้วยพระบุญญาบารมีแห่งใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท ปวงข้าพระพุทธเจ้าต่างน้อมสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณล้นเกล้าล้นกระหม่อม ด้วยความกตัญญูทเวทิตา อย่างหาที่สุตมิได้

ในโอกาสมหามงคลสมัย วันเฉลิมพระชนมพรรษาแห่งใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาทวาระนี้ ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายขอพระราชทานพระบรมราชาโรกาสน้อมเกล้าฯ น้อมกระหม่อมถวายพระพรชัยมงคล ขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัย และอัญเชิญสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลสถาน พระบรมเดชาานุภาพแห่งพระสยามเทวาริราช สมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราชเจ้าทุกพระองค์ และพระบุญญาบารมีที่ใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาทได้ทรงปฏิบัติบำเพ็ญมา โปรดดลบันดาล อภิบาล ใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท ให้ทรง

พระเกษมสำราญ พระราชหฤทัยชั้นบาน ทรงมีพระพลานามัยที่สมบูรณ์แข็งแรง ทรงเจริญพระชนมายุยืนยืนานาน พระเกียรติคุณจรรุญจรรย์สัจกัจจายแผ่ไพศาลทั่วทิศานุทิศ สถิตเสถียรในมโหศวรรยราชสมบัติ ทรงเป็นมิ่งขวัญร่มโพธิ์ทองของปวงข้าพระพุทธเจ้าและพสกนิกรชาวไทย ตราบจิรัฎฐิติกาล

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ

คำปราศรัย
ประธานรัฐสภา
ฯพณฯ อุทัย พิมพ์ใจชน
เนื่องในโอกาสวันขึ้นปีใหม่ พุทธศักราช ๒๕๕๕

พี่น้องชาวไทยที่รักทั้งหลาย

เนื่องในวาระดิถีเถลิงศกใหม่ พุทธศักราช ๒๕๕๕ ที่จะมาถึงนี้ ผมขอเชิญชวนพี่น้องประชาชนชาวไทยทุกคน ร่วมใจกันตั้งจิตอธิษฐาน อารธนาคุณพระศรีรัตนตรัยและอัญเชิญสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายที่ชาวไทยทุกหมู่เหล่าเคารพนับถือ โปรดดลบันดาลอภิบาล พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ให้ทรงพระเกษมสำราญ มีพระพลานามัยสมบูรณ์แข็งแรง เจริญพระชนมายุยืนนาน ทรงสถิตดำรงปกเกล้าปกกระหม่อม แก่เหล่าพสกนิกรชาวไทยตราบนิจรันตรีกาล

ในรอบปีพุทธศักราช ๒๕๕๔ ที่กำลังจะผ่านพ้นไปนั้น แม้ประเทศไทยจะประสบกับปัญหาทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องก็ตาม ประชาชนคนไทยทุกคนก็ได้ร่วมใจกันฝ่าฟันและช่วยเหลือกัน จนสามารถบรรเทาความสูญเสียให้ดีขึ้นได้ในระดับหนึ่ง ความจริงวิกฤติเศรษฐกิจนี้ได้เตือนสติให้คนไทยรู้จักตัวเองมากขึ้น และให้รู้ถึงความพอเหมาะพอเพียง ปัญหาต่าง ๆ ของประเทศล้วนเป็นปัญหาซึ่งยากที่จะแก้ไขให้หมดสิ้นไปได้โดยง่าย ผมจึงขอให้พี่น้องชาวไทยได้ตระหนักถึงความร่วมมือร่วมใจ ความปรองดอง ความสมัครสมานสามัคคี ความขยันอดทน และความเสียสละให้แก่ส่วนรวมให้มากขึ้น เพื่อจะได้นำพาประเทศชาติให้วิวัฒนาสู่ความเจริญรุ่งเรืองสืบไป

พี่น้องชาวไทยที่รักทั้งหลาย ผมขอขอบคุณพี่น้องชาวไทยทุกท่านที่เห็นความสำคัญและเอาใจใส่อย่างจริงจังต่อบ้านเมืองโดยได้ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาที่ผ่านมาส่งผลให้รัฐสภาซึ่งเป็นสถาบันนิติบัญญัติ อันเป็นสถาบันผู้แทนของประชาชนได้ทำหน้าที่ในการตรากฎหมาย ควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล และให้ความเห็นชอบกิจการสำคัญๆ

ของประเทศ ให้การบริหารประเทศมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

ในฐานะประธานรัฐสภา ผมขอให้พี่น้องประชาชนชาวไทยมั่นใจได้ว่า สถาบันนิติบัญญัติ จะตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใส มีความรอบคอบด้วยเหตุและผลที่ถูกต้อง โดยให้ความสำคัญและยึดถือประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ และประโยชน์สุขของพี่น้องประชาชนเป็นสำคัญ รวมทั้งจะส่งเสริมและพัฒนาการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยในระบอบรัฐสภา อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ให้เจริญก้าวหน้า วัฒนาถาวรและมั่นคงสืบไป

ในวาระดิถีขึ้นปีใหม่ ปีพุทธศักราช ๒๕๕๕ หรือปีคริสตศักราช ๒๐๐๒ นี้ ในนามของรัฐสภา ผมขอเชิญชวนให้พี่น้องประชาชนที่รักทั้งหลาย สนองพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงมีพระราชดำรัสกับพี่น้องประชาชนชาวไทย เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ อันเป็นการสนองพระมหากรุณาธิคุณในพระองค์ให้ทรงมีความสุขและทรงพระเกษมสำราญสืบไป ณ วาระดิถีวันปีใหม่ผมขออาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัย และอัญเชิญสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากล อีกทั้งพระบารมีแห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ โปรดอภิบาลรักษาพี่น้องชาวไทยทุกคน ให้ประสบความสุขสิริสวัสดิ์พิพัฒนามงคล สมบูรณ์พูนผลด้วยจตุรพิธพรชัย มีความเจริญก้าวหน้าในชีวิต คิดประสงค์จำนงหมายสิ่งใดที่เป็นไปโดยชอบประกอบด้วยธรรม ขอให้สัมฤทธิ์ผลสมดังปรารถนาทุกประการ

เสวนาเรื่อง
“การสร้างค่านิยมในความซื่อสัตย์สุจริตให้เกิดขึ้นในสังคม”
โดย
ฯพณฯ อุทัย พิมพ์ใจชน ประธานรัฐสภา
ณ โรงแรมสยามซิตี ถนนศรีอยุธยา กรุงเทพมหานคร
วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๔

นมัสการพระคุณเจ้า ผู้มีเกียรติทุกท่านที่เข้าร่วมเสวนาในวันนี้ หัวข้อที่เราได้ตั้งใจจะมาพูดคุยกันคือการสร้างค่านิยมในความซื่อสัตย์สุจริตให้เกิดขึ้นในสังคม ผมรู้สึกยินดีและเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ได้มาร่วมเสวนาหัวข้อเรื่องดังกล่าวมาแล้ว ผมทำใจว่าหัวข้อนี้ที่เกิดขึ้นคงจะเป็นเจตนาของสำนักงาน ป.ป.ช. ที่คิดว่า ลำพังตามปราบอย่างเดียวคงไม่ไหว ปล่อยให้เกิดขึ้นแล้วไปตามปราบคงไม่ไหวแน่ เท่าที่ผมได้คุยกับท่านประธานกรรมการ ป.ป.ช. ท่านเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ท่านได้ปรารภให้ฟังว่าในทำนองว่าที่รัฐธรรมนูญกำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไว้นั้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีภาระหน้าที่มากมายเฉพาะรัฐธรรมนูญ บัญญัติไว้ว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐทุกประเภท เช่น เจ้าหน้าที่ประปา ไฟฟ้าทุกระดับชั้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องตรวจตราดูแลทั้งหมดถ้ามีการทุจริตเกิดขึ้น ถ้าผมจำไม่ผิด ตอนที่ผมเรียนที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ใหม่ ๆ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จไปที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นงานอะไรผมจำไม่ได้แล้ว พระองค์ได้ตรัสถึงเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตของข้าราชการ แสดงว่าปัญหาเรื่องทุจริตหนักหนาสาหัสแล้ว ขนาดพระเจ้าแผ่นดินยังทรงตรัสออกมาว่า “ไม่แน่ใจว่าถ้าเอาคนโกงคนทุจริตไปตัดศีรษะ จะเหลือข้าราชการสักกี่คน” ก็หากันทั้งห้องประชุม เรายังคิดเลยว่า ทำไมพระเจ้าแผ่นดินจึงทรงทราบ พระองค์ทรงประทับอยู่ในวัง แล้วทำไมจึงทรงทราบว่า เขาโกงกันกันขนาดไหนมากมาย ทรงทราบถึงว่า หากเอาคนทุจริตไปตัดศีรษะแล้วจะเหลือข้าราชการสัก ๒๐% หรือไม่ หรืออย่าเอาไปตัดศีรษะเลยจะไม่มีคนทำงาน หรือแปลอีกครั้ง ก็แปลว่า เต็มวันแย่งจริง ๆ นะ มีการทุจริตกันเต็มหมดแล้ว บ้านเมืองจะไปไหวหรือ ทำนองนั้นแหละครับ ฉะนั้น การเสวนาวันนี้ ผมมีความตั้งใจตอนที่ท่าน

เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไปเชิญและบังเอิญวันนั้นมีเวลามาก ก็พูดคุยกันส่วนตัว ผมบอกว่า ถ้าเราจะรณรงค์กัน เราควรรณรงค์คนรุ่นใหม่ดีหรือไม่ พวกเก่า ๆ ปล่อยให้ตายไปเสียไม่กี่ปีก็หมดแล้ว คนอายุ ๕๐ ปี กว่า ๖๐ ปี ไม่กี่ปีก็ตาย ปล่อยให้ตายไป เพราะปราบคนเก่าเป็นเรื่องยากเราสร้างคนใหม่จะดีกว่า ผมพูดถึงท่านเลขาธิการฯ ในทำนองนั้น

วันนี้ ที่มาพูด เกิดจากความเห็นของทาง ป.ป.ช. คงเห็นชัดว่าล้าพนักงานที่ท่านทำอยู่คือตามปราบ เป็นเพียงปลายเหตุ คงยากที่จะให้หมดไป เราร่างรัฐธรรมนูญขึ้นมา เหตุเพราะมีคนพูดกันมากกว่าพวกโกงพวกกิน พวกคอร์รัปชันบ้านเมืองคนใหญ่คนโตไม่ค่อยโดน โดยแต่ปลาชิวปลาสร้อย เราจึงนำเอาปัญหานี้ใส่เข้าไปในร่างรัฐธรรมนูญด้วย ให้ประชาชนหรือชาวบ้านทั่วไปเห็นชัดว่าคนใหญ่คนโตก็โดนได้ และเห็นผลด้วย คือขึ้นเพียงศาลเดียว คือศาลคดีอาญาทางการเมืองของนักการเมืองนี่คือเหตุผลที่จะปราบคนใหญ่โตให้เห็นชัดเจน ซึ่งได้แก่นักการเมือง คนโตต่อมาได้แก่ระดับปลัดกระทรวง อธิบดี ก็ใส่ไปในเรื่องกฎหมายตรวจสอบทรัพย์สินบ้าง แจ่งผัดแจ่งถูกก็คงต้องพยายามกัน ต่อไปนี้ถึงไม่โกงหรือโกงแต่จับไม่ได้ไล่ไม่ทัน โใบเสร็จไม่มี แต่เห็นว่ามีความมหาศาลผิดปกติก็ถือว่าผิดได้ตรงนี้ก็จะออกมาได้ตอนนี้ก็มีปฏิกริยาจากนักกฎหมายทั้งหลาย เช่น ทนายความ เพราะในร่างรัฐธรรมนูญมีทนายความเข้าไปร่วมร่างกฎหมายด้วย เขาบอกว่าเป็นเผด็จการเพราะพิจารณาศาลเดียวจบ ผมในฐานะประธานในเวลานั้นเกิดร้อนใจ จึงได้ออกไปพูดคุย ซึ่งธรรมดาต้องเป็นกลาง แต่พอถึงเรื่องนี้ผมทนไม่ไหว ผมถามว่า "ที่ท่านต้องการให้มี ๓ ศาล เหมือนคดีปกติธรรมดาคือศาลชั้นต้น ดัดสินไม่พอใจ ไปศาลอุทธรณ์ ไม่พอใจศาลอุทธรณ์ไปที่ศาลฎีกาพอถึงศาลฎีกาไม่พอใจก็จบ ผ่านมาทั้ง ๓ ศาลแล้ว ได้รับความยุติธรรมเต็มที่ท่านองนั้น ใช่ไหมครับ" ลองมาดูสุดยอดใน ๓ ศาล คนที่พิจารณาความผิดมีรวมทั้งสิ้น ๙ คน ศาลชั้นต้น ๓ คน ศาลอุทธรณ์ ๓ คน ศาลฎีกา ๓ คน หมายความว่าคดีเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องขึ้นศาล จะผ่านการพิจารณาของคน ๙ คน ใน ๙ คน ผ่าน ๓ คนแรกซึ่งเป็นผู้พิพากษาใหม่ ๆ เมื่อมาถึงศาลอุทธรณ์ก็จะผ่านผู้พิพากษาอีก ๓ คนกลางเก่ากลางใหม่ เป็น ๖ คน แล้วมาผ่านเก่าจริง ๓ คน รวมเป็น ๙ คน คุณพอใจไหมครับ แต่ถ้าผมให้ผ่านระดับผู้พิพากษาเก่าก็ทีเดียวพร้อมกัน ๙ คน จะดีกว่าที่ต้องผ่านผู้พิพากษาใหม่บ้าง กลางเก่ากลางใหม่บ้าง และเก่าจริง ๆ บ้าง หรือไม่ในที่สุดก็ตกลงอย่างที่เห็นคือให้ผ่านศาลเดียวคือศาลคดีทางการเมืองแล้วไม่ถูกครหาว่าเผด็จการ จึงเรียนให้ทราบว่เพื่อให้ประชาชนทราบว่า เมื่อคนใหญ่ คนโตโกงกินก็จะมี ความผิดได้ ไม่ใช่เฉพาะคนโกงที่ระดับปลาชิวปลาสร้อย อย่างที่ประชาชนกล่าวกัน รัฐธรรมนูญจึงได้สนองว่าเอาคนใหญ่คนโตก่อน นั่นคือสิ่งที่ถูกต้อง เพราะพวกใหญ่นั้นแหละคือตัวโกง เมื่อเอาตัวใหญ่โตแล้ว ตัวเล็ก ๆ ก็ไม่กล้า เข้าตำราที่ว่า "ถ้าหัวไม่กระดิก หางก็ไม่ส่าย" พอหัวกลัวไม่กระดิกหางก็ไม่ส่าย และวันนี้ผมตั้งใจจะมาพูดคุยด้วย ก็อยากจะเรียนให้ที่ประชุมได้ทราบว่าสิ่งเหล่านี้ ปัญหาคอร์รัปชัน ปัญหาความซื่อสัตย์สุจริต เป็นเรื่องที่วิตกมานาน เราจะพบได้ไม่ว่าคำขวัญ คำโคลง คำกลอน คำสอนของผู้หลักผู้ใหญ่ในบ้านเมืองไม่ว่าพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๕) พระบาทสมเด็จพระ

พระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๖) และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลปัจจุบัน ทรงกล่าวถึงความซื่อสัตย์สุจริตมากเหลือเกิน แสดงว่า เป็นปัญหามานานแล้ว ซึ่งสมัยก่อนคนไม่มากเท่าไร บัณฑิตที่มาใช้เพื่อความฟุ่มเฟือยก็ไม่มีมาก แต่ก็ยังมีเรื่องโก่งกิน เวลานี้บ้านเมืองเราประชาชนเพิ่มมากขึ้น บัณฑิตที่ไปใช้ฟุ่มเฟือยนอกเหนือออกไปก็มาก ตรงนี้ก็เป็นส่วนหนึ่งเราหลับตานึกภาพได้ว่า พวกโก่งต้อง มากเพราะสิ่งแวดล้อมทำให้มาก เราลองถามว่าบ้านเมืองเราจึงเป็นอย่างนี้ บ้านเมืองอื่นก็มากกว่าเรา ทำไมไม่เป็นอย่างนี้เหมือนบ้านเรา เขากลัวกฎหมายหรือ ผมว่า เปล่าหรอก กฎหมายเขาว่อนกว่าเรา มาก เขาก็ไม่กลัวเหมือนกับเราผมเคยไปดูงานคุก ผมเคยติดคุกเมืองไทย และผมไปดูงานคุกเมืองนอก คุกต้องบอกว่าบางแห่งตึกดีกว่าคนที่อยู่ข้างนอก ใส่สร้อยก็ได้ ซักريدเสื้อผ้าก็ได้ ครอบครวไปเยี่ยมก็ได้ เพียงแต่เขาเสียอิสรภาพไป แต่ความสะอาดสบายยังมีอยู่ แต่เขาก็กลัวมาก แล้วทำไมคนของเขาไม่ค่อย ติดคุก ไม่ค่อยทำผิดกันเท่าไร ไม่ค่อยโก่งเหมือนกับเรา บ้านเราโก่งได้โกงเอามีโอกาสเป็นโกง ใครไม่โกง จะหาว่าเป็นคนเชื่อไปแล้วว่าเอาได้ไม่เอา เป็นสิ่งที่น่าเศร้าใจ ผมก็มาคิดหลาย ๆ อย่างและคิดช่วย ป.ป.ช. เหมือนกัน เราเป็นนักการเมืองเราก็เป็นหัวบ้านเมืองด้วย และเรารู้ว่าปัญหานี้เป็นเรื่องใหญ่ ความ ซื่อสัตย์ซื่อตรงที่เราตั้งเรื่องกันไว้ เรื่องการตรงต่อเวลาจะทำได้หรือไม่ เรามาเริ่มกันใหม่ เริ่มโดยไม่ต้อง เจ็บปวด เริ่มโดยไม่ต้องลงทุน เริ่มโดยไม่ต้องกลัวอะไร ถ้ามทำได้ใหม่ ลองทำกันดู ถ้าท่านซื่อตรงต่อเวลา ท่านก็ได้อย่างหนึ่ง แต่เราก็อำนาจไม่ได้ เพราะเราไม่ยึดธรรมเนียมเก่า ๆ ที่คิดว่า คนเป็นประธานต้องมา ทิหลัง คนเป็นใหญ่ต้องออกที่หลัง ทำตัวเหมือนพระเอกลิเก ต้องออกแขกก่อน ตัวโกงก่อน พระเอกจึงมา ช่วยตอนหลัง คำว่าเอก ๆ ต้องที่หลัง ที่จริง เอก ต้องทำก่อน คือ เอก โท ตริ จัตวา แต่เราเอาจัตวามา ก่อน แล้วมาตริ โท เอก ที่ผมพูดผมเห็นภาพจริง ผมทำมาตั้งแต่ปี ๒๕๑๙ แล้ว ประธานรัฐสภา ผมไป สภาวันแรก เลขาธิการรัฐสภา หัวหน้ากอง ผู้อำนวยการกอง ยืนเรียงแถวรับหัวหน้าคือ ประธาน ผม บอกว่าผมขอ ๒ อย่าง คือ ก่อนประชุมสภา ๕ นาที ขอให้เลขาธิการรัฐสภาเข้าประจำที่ให้พร้อม อีก ๕ นาทีให้หลัง ผมจะขึ้นนั่งบัลลังก์ เลขาธิการฯ ต้องพร้อม ไม่ต้องมาครบองค์ประชุมเพราะผมเป็นคนนัดเขา ไม่ใช่เขานัดผม ผมนัดเขาผมต้องไปตรงเวลา เขาจะมาตรงเวลาหรือไม่ตรงเป็นเรื่องของเขา พอครบองค์ ผมก็เปิดประชุม ถ้าไม่ครบผมก็ไม่เปิดประชุม แต่ผมต้องไปตรงเวลาที่ผมนัดไว้ และก็ได้ผลเมื่อผมขึ้นนั่ง บัลลังก์ สภาก็กดออก ซึ่งจะดังไปทั่วบริเวณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเริ่มเข้าห้องประชุมและผมก็ทำมาตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๑๙ จนถึงปัจจุบันนี้ มีระยะหลังเมื่อผมออกจากประธานเกิดการปฏิรูป ผมไม่ได้สมัครผู้แทนฯ ผมได้เดินทางไปจังหวัดสระบุรี พบกับคุณโชคก วัฒนธรรมพูลสวัสดิ์ เป็นผู้นำราชการจังหวัดสระบุรี โดยบังเอิญ ผมคุยกับคุณโชคกฯ ว่า “ท่านเจ้าเมือง เวลานี้บ้านเมืองเรากำลังแย่ นะ ข้าราชการไม่ค่อยตรงเวลา ผมว่า ผมเป็นผู้แทนอิสระที่สุดแล้ว เรื่องตรงเวลา ไม่ตรงเวลา ผมเคยทำได้ผลมาแล้ว สมัยผมเป็นประธาน ผม นั่งตรงเวลา ผู้แทนฯ ต้องหึ่งซ้องหึ่งซาม รีบมาประชุม ท่านเจ้าเมืองไม่ลองดูบ้างหรือว่าเวลาท่านนัดประชุม ท่านจะเป็นตัวอย่างก่อนหรือไม่ เมื่อครบองค์ประชุมแล้วเจ้าหน้าที่มารายงานว่าที่ประชุมพร้อมแล้วท่าน

จึงจะเข้าประชุม เพราะท่านรอให้ที่ประชุมพร้อม เป็นไปได้ไหมว่าท่านออกก่อนเลย ท่านประชุมส่วนราชการก็ประชุมไปเลย พวกที่มาสายอาจเป็นสรรพากรบ้าง เพราะพ่อค้าพาไปกินเหล้า อัยการบ้าง เพราะมีพวกตำรวจที่ไปสืบพยานพาไปกินข้าว พอมาที่หลัง คนที่กำลังประชุมจะหันไปมองก็จะเกิดความอายนะ แล้วก็ได้ผล ท่านโชตทกซ์ นำไปใช้ หลังจากนั้น พบกับผมท่านบอกว่า ได้ผลจริง ๆ จากตัวอย่างว่าสิ่งง่าย ๆ ที่เราทำได้ เราต้องเรียกร้องจากระดับสูงให้ทำเป็นตัวอย่าง ผู้ว่าราชการ บ้านก็อยู่หลังศาลากลาง ศาลก็เช่นกัน ต้องรอให้โจทก์พร้อมทนายพร้อมจึงขึ้นนั่งบัลลังก์ ก็ขึ้นก่อนเลยทนายจะได้วิ่งกันว่า ศาลขึ้นแล้ว อย่างน้อยยอมทำได้ เขาเรียก "หัวไม่กระดิก หางไม่ส่าย" เอาทางหัวก่อนให้ตรงเวลา ตอนหลังผมไปเป็นที่ปรึกษาพรรค ผมบอกว่า เราแก้ปัญหาในพรรคเรื่องเดียวก่อนจะได้หรือไม่ ถ้าแก้ได้อย่างอื่นจึงจะแก้ได้ด้วย แก้วว่า ถึงเวลาให้ตรงเวลา แล้วใครมาสายไม่ต้องมาแก้ตัว เอาเป็นที่รู้จักเพราะพวกเราแก้ตัว ๒ อย่างคือ วันนั้นฝนตกออกจากบ้านไม่ได้ น้ำท่วม อันดับ ๒ คือ ไว้ให้รถติด วันนั้นไม่รู้เป็นอะไรรถติดจังเลย ผมว่าเอาละ รู้ว่าคุณมาสายก็แล้วกันไม่ต้องบอกว่าสายเพราะอะไรไม่ต้องบอกที่ประชุม อันนี้ผมขอเรียนในเบื้องต้นอย่างอื่นผมก็สุดปัญญาที่จะแก้ไข วันนี้ ถ้าจะเริ่มต้นถามว่ามีอะไรมาให้พวกเราบ้าง ในที่ประชุมมีอะไรที่จะแก้ไขได้ให้กับสังคมบ้างผมให้อย่างหนึ่ง ป.ป.ช. ไปรณรงค์ดูไม่เกี่ยวกับเงินทอง คือความซื่อสัตย์ต่อเวลาถ้าไม่ตรงเวลางานก็ต่าง ถ้ามาสายงานก็เหลือ คุณมาสายลูกน้องก็สายด้วย คุณมาเร็วเจ้าหน้าที่ใหญ่ ๆ เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด ศาลจังหวัด ที่ดินจังหวัด ฯลฯ ท่านเหล่านี้ บ้านอยู่หลังศาลากลางทั้งนั้นต่อไปนี่ ท่านต้องมาตรงเวลาเหมือนนาฬิกาใหญ่ ๆ แต่เดินตรงเวลา ใครก็เห็นหมด ผมคิดว่าตรงนี้ก็เป็นส่วนหนึ่งถ้าเราคิดจะรณรงค์กันเอาเรื่องง่าย ๆ และเห็นผลด้วย อีกเรื่องหนึ่งที่เห็นชัดเจน ซึ่งผมได้วิเคราะห์ในส่วนตัวผมว่า ข้าราชการไทยมีโอกาสดีกว่าคนอื่น เพราะว่าแก่มากก็มีบำเหน็จบำนาญ รัฐบาลคงกลัวว่าแกแล้วจะไม่มีกิน เขาอุตส่าห์เก็บไว้ให้ แต่บังเอิญว่าสังคมเราเป็นสังคมแห่งความวิตก ท่านสังเกตไหมว่าความจริงสังคมไทยเราน่าจะดีกว่านี้ เพราะอะไร ๆ ในเมืองไทยถ้าเทียบกับต่างประเทศจะดีกว่าเขาทั้งหมด ภูมิประเทศก็ดีกว่าเขา ดิน น้ำ ลม ไฟ น้ำจืด น้ำเค็ม ที่สุดแล้ว ดินก็มีดินทราย ดินเหนียว หินอ่อน หินแข็ง เรามีหมด พูดถึงภูมิประเทศก็อยู่เหนือกว่าเขาทั้งหมด พูดถึงความเป็นคนก็ไม่ได้เล็กแบบญี่ปุ่น สมัยก่อนถึงจะไม่โตก็มีโตบ้าง ไปเรียนต่างประเทศก็เก่งเท่าชาวตะวันตก (ฝรั่ง) แต่ทำไมประเทศเราถึงเอาดีไม่ได้ ศาสนาเราก็มากกว่าเขา บางประเทศมีเพียง ๒ ศาสนา ๓ ศาสนา ของเรามีสารพัด ลัทธิต่าง ๆ อีกมากมายที่สอนให้เป็นคนดี ทั้งศาสนาพุทธ ศาสนาคริสต์ ฯลฯ โยคะและอื่น ๆ ก็มีเต็มไปหมดแล้วทำไมเราเอาดีไม่ได้ ผมนึกอยู่ว่า สวัสดิการของคนไทยด้อย คนในสังคมเริ่มสอนว่ามีก็เก็บไว้ยากินอย่าใช้มาก เตี้ยวแก่มากจะไม่มีกิน เจ็บไข้ได้ป่วยจะไม่มีเงินรักษา เพราะคนไทยรักษาแพงมาก เตี้ยวแก่มากลูกหลานจะไม่ดูแล มีอะไรก็เก็บเป็นงสี้ไว้ แทนที่จะแบ่งให้เป็นมรดกให้ลูกหลานก่อนตาย ต้องรอดตายแล้วจึงแบ่ง ลูกหลานเกิดแย่งมรดกทะเลาะกันอีกกว่าจะได้มรดก แทนที่จะมีอะไรก็ให้ ก็เลยเก็บไว้ไม่ให้ ความกลัวไม่มีเงินรักษาตอนแก่นี้ เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้สังคมกอบโกย ทำไมผมพูดเรื่องนี้

เพราะได้มารู้สังคมเมืองนอกที่ไม่มีศาสนามากเท่าเรา เขาไม่คิดถึงเรื่องกอบโกย เป็นไปได้ว่าสวัสดิการของชาติ เพราะเขารู้ว่า แก่มาเขาก็มีกิน เพราะเขารู้ว่าเจ็บไข้ก็มีคำรักษาเพราะฉะนั้น เมื่อเขามีอะไรเขาก็ให้หมด มีอะไรก็ให้และภาษีเขาเก็บแพงมาก ภาษีมรดกสูงขึ้นไปอีก เอาไว้มากหลวงเอาไปหมด ตรงนี้เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้คนกระจายทรัพย์สินและที่ดินได้ ผมยกตัวอย่างนายกิมเลียง วังตาล ที่บ้านโป่ง ตอนนายกิมเลียงฯ ยังมีชีวิตอยู่ ไปตรงไหนเป็นของแกหมด ตลาด รถเมล์ และทุกอย่าง เป็นของแกหมด และบ้านโป่งก็เหงา ทั้ง ๆ ที่ลูก-เมีย ก็มีหลายคน เมื่อนายกิมเลียงฯ ตาย เผาศพเสร็จไม่นาน รถเมล์วิ่งสวนกันคึกคัก เพราะมรดกนายกิมเลียง ลูกหลานนำมาแบ่งกัน บางคนก็สร้างสถานโบสถ์ บางคนซื้อรถเมล์วิ่งอีกคนสร้างตลาดสด ที่ผมยกตัวอย่างว่า การไม่สะสมทำให้สังคมดีขึ้น ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งว่า ถ้าเรามีสวัสดิการให้กับประชาชนและสังคมให้ดี คนเขาจะไม่คิดที่ไปกอบโกยเอาไว้อย่างที่ผมได้พูดในเบื้องต้นว่า เตียวแก่จะไม่มียก เตียวเจ็บจะไม่มีคนรักษา เตียวลูกหลานไม่มาดูแลในทำนองนั้นนะครับ มันเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้คนกอบโกย เมื่อกอบโกยแล้วก็ก้มหน้าก้มตาไม่ว่าชาวบ้านไม่ว่าข้าราชการ เกิดเพราะส่วนนี้ด้วยส่วนหนึ่ง บางทีเราต้องมองภาพรวมว่าทำไมจึงเป็นอย่างนี้ ไม่ใช่ว่าทำไมคนนี้เป็นอย่างนี้ ความจริงคน ๆ นี้ ไม่ได้เป็นอย่างนี้ ถ้าไม่อยู่ในสังคมอย่างนี้ พออยู่สังคมอย่างนี้ก็ต้องเป็นเช่นนี้ ก็นายมาสายกว่าจะมาตั้ง ๑๐ โมง เรามา ๙ โมงครึ่ง ก็ยังทัน แต่ถ้าบอกว่า เฮ้ย! นายตรงเวลานะ พอถึงเวลาก็ต้องมาไม่กลัวอะไรทำนองนี้นะครับ

ผมคิดว่า เราลองเอาระดับสูงให้มาตรงเวลาสักเรื่อง คอร์รัปชันที่ว่ากันอยู่แล้วแต่เรื่องส่วนรวมอย่างที่ผมว่า ภาพสังคมเราลองมาคิดกันดูซิ อะไรได้บ้าง ภาษีมรดกสูงแรง ๆ ดูซิ คนจะได้เลิกสะสมกัน แต่สวัสดิการต้องดี อย่างเรื่องคนชราของเราเวลานี้ในรัฐธรรมนูญได้กำหนดไว้ แต่เงินยังไม่ได้กำหนดให้มันน่าอเน็จอนาจ ไลน์สังคมไทย มันเห็นภาพชัด ๆ หน้าหนาวมาเราก็แจกผ้าห่มแล้ว ทำให้เห็นภาพชัดว่า ถ้าฉันแก่ขึ้นมาฉันจะไม่มี ฉันต้องมารอแจกฉันแน่ ฉันต้องเอาไว้อก่อน ทำไมเขาไม่แจกเงินคนแก่ให้ชัดเจนไปเวลาเขาไม่หนาวผ้าห่มผืนละ ๑๐๐-๒๐๐ บาท ถ้าแจกเขาเดือนละ ๑,๐๐๐-๒,๐๐๐ บาท พอใกล้หนาวเขาจะเก็บไว้ซื้อผ้าห่มแล้ว เก็บไว้เอง ซื้อไว้เอง แทนที่จะกินเหล้าเดือนนี้ไม่กล้ากินแล้ว เพราะหนาวจะมาเขาก็เก็บไว้โดยไม่ต้องมารอและผมมองภาพว่า ที่สังคมเป็นอย่างนี้ เราแก่ที่คนไม่ได้ ต้องแก้ภาพสังคมและภาพรวมด้วย ต้องรู้ที่มาเหมือนเราตีมน้ำซุน เราไม่กรองหาน้ำใส แต่หารู้ไม่ว่า น้ำซุนเพราะอะไร อ้อ! มีคนย่ำอยู่ข้างบน น้ำไหลมาจากลำธารที่ฝนตกลงมารวมกันไม่ใช่มาจากที่บ่อ เราจึงต้องดูที่มาของสังคมด้วย ผมคิดว่าถึงเวลาแล้ว ถ้าเราเบื่อหน่ายการปราบคนโกง เราต้องมาคิดว่าทำอย่างไรจะให้เขาอยู่ได้ในสังคม แต่ไม่ได้หมายความว่า อย่างเช่นเราเคยให้เงินเดือนผู้พิพากษามาก ๆ เราก็หวังว่า ผู้พิพากษาจะซื่อสัตย์สุจริต แต่ก็ยังมีผู้พิพากษาถูกไล่ออกเพราะโกง บางครั้งเงินที่ให้ไม่ใช่หลักประกันว่าให้มากแล้วจะไม่โกง แต่สังคมพาให้เป็นไปเคยมีการเถียงกันในสภาสภมัยหนึ่ง ถ้าผมจำไม่ผิด เรื่องเงินประจำตำแหน่งว่าให้เท่าไหน ให้เท่านี้ เพื่อจะเป็นหลักประกันว่า เขามีเงินแน่นอนในการเลี้ยงชีพจะได้ไม่แสวงหาสิ่งมิควรได้

อีกคนบอกว่า มันมากไป เกียงกันเกือบไม่ลงตัว ผมจึงพูดว่า ถ้ามาพูดกันว่าเงินมากหรือน้อย ถ้าคนรวยมาเป็นก็จะบอกว่าเงินเล็กน้อยไม่มีความหมาย เงินฉันมีที่บ้านมากมาย เงินที่ให้กระจอกมาก แต่ถ้าคนจนจะบอกว่าเยอะ เเท่านี้ก็อยู่สบาย ฉะนั้นอย่าพูดเลยว่ามากหรือน้อย เงินประจำตำแหน่ง เขาให้เพื่อรักษาเกียรติยศในตำแหน่งให้สมศักดิ์ศรี สมฐานะ ไม่ใช่ทำให้มาดูว่ามากหรือน้อย เอาเป็นว่า สมศักดิ์ศรีใหม่ สมฐานะใหม่ บางคนมีฐานะต้องมีศักดิ์ศรีด้วย ผมยกตัวอย่างให้เห็นว่า บางอย่างที่เราทุ่มเทไปให้เป็นหลักประกันว่าไม่โกง ไม่กิน มันไม่ใช่ อยู่ที่สภาพสังคมที่เราจะทำอย่างจริงจังมากกว่า คนรุ่นเก่า เราต้องยอมรับว่า บางครั้งอยากให้หมดไปเร็ว ๆ ลืม ๆ เสียไม่กี่ปีก็หมดแล้ว เอาคนรุ่นใหม่ ๆ เด็กอายุ ๑๐ กว่าขวบ เราเริ่มใส่สิ่งเหล่านี้เข้าไป เราใช้เวลา ๕ อายุคน ในรุ่นหลัง ๆ จะมีอายุ ๑๖ ๑๗ ๑๘ ๑๙ ๒๐ ๒๑ ที่รู้เรื่องนี้ดี พออีก ๒ ปีให้หลังจะมีเด็กอายุ ๑๖ รุ่นหลัง และเด็กที่รู้ไปอีก ๒ ปี เด็ก ๑๘ ปี เรื่องนี้อีก ๒ ปี เด็ก ๑๙ ไล่ไปอย่างนี้ ๕ ปีให้หลังเด็กรุ่นใหม่เหล่านี้จะไล่คนรุ่นเก่าไป สมัยนี้ต้องให้เด็กสอนผู้ใหญ่ เพราะมีผู้ใหญ่ดีไม่กี่คน ดูตัวอย่างโฆษณาปัจจุบันเด็กสอนผู้ใหญ่ทั้งนั้น เพราะเด็กน่าสนใจกว่าผู้ใหญ่ เด็กเป็นผู้บริโภค ผมเคยคุยกับเลขาธิการ ป.ป.ช. ว่าเคยเห็นใครสอนกฎหมายจรรยาให้เด็กบ้าง จะสอนเฉพาะตอนไปสอบใบขับขี่เท่านั้น ควรจะสอนเด็กเรื่องกฎหมายจรรยาให้รู้กฎหมายว่าเครื่องหมายห้ามจอดขาวแดง ถ้าใครมาจอดเด็กจะได้บอกว่า ห้ามจอดมีเครื่องหมายขาวแดง ผู้ใหญ่จะได้เกิดความระอาย หรือเรื่องสะพานลอย ทางม้าลาย ถ้าผู้ใหญ่ไม่ข้ามทางม้าลายไม่ข้ามสะพานลอยให้เด็กไปสอนว่า จะเกิดอันตราย ถ้าไม่ข้ามทางม้าลายหรือสะพานลอย

ผมนึกถึงต่างประเทศว่า ศิลธรรมเขาไม่ได้มากกว่าเรา แต่เป็นไปได้ใหม่ว่าเขาไม่ได้คิดมากอบโกยตายไปก็เอาไปไม่ได้ ทำตรงไปตรงมา สบายใจดีกว่า บางครั้งเราพูดกันว่าความสุข ซึ่งเขาอาจไม่รู้ว่าคุณความสุขที่แท้จริงคืออะไร ความสนุกก็คิดว่าเป็นความสุข ผมได้อ่านหนังสือของหลวงวิจิตรวาทการ ท่านพูดเรื่องความสุขไว้ว่าท่านบอกว่าความสุขแบ่งออกเป็น ๒ อย่าง สุขทางโลกกับสุขทางธรรม สุขทางธรรมท่านจะไม่พูดเพราะสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดไว้มากแล้ว แต่สุขทางโลกท่านพยายามค้นหาและพบว่าสุขทางโลกก็คือภาวะที่เป็นสุข คือภาวะที่ภูมิใจในความหลังและมีหวังในเบื้องหน้า เช่นบางคนอาจจะร้อนอยู่หนาวอยู่ แต่ถ้าภูมิใจในความหลังเขาอาจมีความสุขได้ ตรงกันข้ามบางคนอาจจะนอนเย็นน้ำในห้องแอร์ แต่นึกถึงความหลังแล้วสะดุ้ง หากความสุขไม่ได้เพราะฉะนั้นคนที่โกงเขาไว้แล้วรวยก็อาจไม่เป็นสุขนอนสะดุ้งได้เหมือนกัน บางคนทำงานเหนื่อยมาตลอดชีวิต แต่เมื่อนึกถึงที่ผ่าน ๆ มาอาจจะภูมิใจในอดีตของเขา เขาก็เป็นสุขได้ ผมขอสรุปว่า เรามาซื้อสัตย์ต่อเวลากันได้ใหม่ โดยเฉพาะผู้ใหญ่ เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัดขึ้นไปทำงานตั้งแต่เช้า ศาลขึ้นนั่งบัลลังก์แต่เช้า แล้วเรามาดูในภาพรวม ผมว่าต้องดีขึ้น ผมขอพูดเท่านี้ เพื่อให้โอกาสท่านอื่นบ้าง

**ปาฐกถาพิเศษเรื่อง
สังคมไทยในมุมมองของประธานรัฐสภา
โดย**

**ฯพลฯ อุทัย พิมพ์ใจชน ประธานรัฐสภา
วันเสาร์ที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๕ เวลา ๑๐.๑๕ - ๑๑.๔๕ นาฬิกา
ณ หอประชุมอนุสรณ์ ๑๐๐ ปี โรงเรียนเชียงรายวิทยาคม
จังหวัดเชียงราย**

**ท่านประธานกรรมการมูลนิธิทองดี ดวงเนตร ท่านคณะกรรมการมูลนิธิ
ท่านผู้อำนวยการโรงเรียนเชียงรายวิทยาคม คณาจารย์ และผู้มีเกียรติทุกท่าน**

ผมรู้สึกยินดีและเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ได้มาปาฐกถาพิเศษ เรื่อง “สังคมไทยในมุมมองของประธานรัฐสภา” ซึ่งคณะกรรมการมูลนิธิทองดี ดวงเนตร ได้จัดขึ้น ในวันที่

ทุกท่านคงจะรู้สึกภาคภูมิใจ และดีใจเป็นอย่างยิ่งที่ได้เกิดมาเป็นคนไทยและถูกพุ่มพักมาด้วยวัฒนธรรมไทย และมีความสงบสุขเรื่อยมาด้วยพระบารมีของพระมหากษัตริย์ไทยทุกพระองค์ ซึ่งสังคมไทยเป็นสังคมแห่งศาสนาที่พึ่งพาอาศัยกันได้อย่างสันติสุข ถึงแม้สังคมไทยจะเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว อันเป็นผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยในอดีตก็ตามแต่สังคมไทยเราก็ยังคงสภาพของความเป็นไทยอยู่ได้เรื่อยมา ที่เห็นได้ชัดเจนที่สุดคือความสมัครสมานสามัคคี ตลอดจนความเอื้ออาทรและมีมิตรไมตรีต่อกัน ความยิ้มแย้มแจ่มใสเบิกบานใจ เป็นต้น ถือว่าเป็นลักษณะเด่นของสังคมไทยเรา ซึ่งสิ่งเหล่านี้ผมถือว่าเป็นรากฐานสำคัญของสังคมไทยเราที่ป้องกันมิให้สังคมล่มสลายแต่ก็อย่าได้ตั้งอยู่ในความประมาทเพราะทุกสิ่งทุกอย่างมีการเปลี่ยนแปลงไปทุกขณะ ทุกเวลา

สังคมไทยในปัจจุบันหันมาเน้นพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจมากกว่าด้านจิตใจโดยมีฐานความคิดที่ว่า “ถ้าเศรษฐกิจดี ทุกอย่างจะดีตามไปด้วย” ซึ่งถ้าเรามองให้ชัดเจนและเปรียบเทียบกับนานาอารยะ

ประเทศที่มีเศรษฐกิจดีและสมบูรณ์ด้านเศรษฐกิจแล้ว ผลปรากฏมิได้เป็นเช่นนั้น เพราะทุกคนต้องใช้ เวลาที่มีอยู่ทุ่มเทไปในด้านการทำงานหาเงินและพัฒนาเศรษฐกิจ จนลืมให้ความสำคัญทางสังคมและ วัฒนธรรม ไม่ได้ให้ความสำคัญกับครอบครัว ซึ่งเป็นรากฐานดั้งเดิมของสังคม ไม่ให้ความสำคัญกับ ชุมชน ยึดถือเอาเงินเป็นสำคัญ ครอบครัวจะแตกแยกอย่างไร ผู้นำครอบครัวจะทิ้งภาระหน้าที่ไปอย่างไร พ่อแม่จะทิ้งลูกไปอย่างไร เยาวชนจะติดสิ่งเสพติดมากขึ้นเท่าไร ไม่ค่อยให้ความสนใจเพราะมีแต่ทำ มาหากินเอาแต่เงิน ผลที่เกิดขึ้นนี้ทุกคนปฏิเสธไม่ได้ ซึ่งเป็นคลื่นแห่งกระแสโลกาภิวัตน์ซึ่งทุนนิยมและ บริโภคนิยมเป็นตัวชักจูง แม้แต่สังคมชนบทที่อยู่กันแบบชาวบ้านแบบสงบสุขพลอยถูกกระทบไปด้วย พ่อแม่ไปรับจ้างทำงานถิ่นอื่น ทิ้งให้ลูกอยู่ตามลำพังปล่อยให้สิ่งแวดล้อมข้างเคียงเลี้ยงดูผูกพัน ถ้า สิ่งแวดล้อมดีก็โชคดี แต่ถ้าสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ มีปัญหายาเสพติดก็โชคร้าย กระแสวัฒนธรรมตะวันตก ได้ไหลบ่าเข้ามาอย่างไม่หยุดยั้ง ซึ่งสังคมไทยไม่สามารถปฏิเสธได้ เพราะเมื่อประเทศไทยได้เข้าเป็น สมาชิกขององค์การสหประชาชาติ (UN) และเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลก (WTO) จำเป็นต้อง เปิดทำการค้าเสรี คลื่นกระแสต่าง ๆ ก็ไหลบ่าเข้ามาอย่างเต็มที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องเศรษฐกิจที่ เชื่อมโยงกับความเป็นมนุษย์ เชื่อมโยงกับครอบครัว เชื่อมโยงกับชุมชน และเชื่อมโยงถึงกันหมดทั่วโลก จึงเป็นเหตุให้สังคมไทยต้องมีปรากฏการณ์ที่ลูกต้องออกไปอยู่ไกลจากพ่อแม่ไปทำงานในโรงงานก็ดี ไป เรียนหนังสือที่ห่างไกลจากพ่อแม่ก็ดี มีพฤติกรรมที่แปรเปลี่ยนไปก็ดี เหล่านี้ล้วนเป็นอิทธิพลของกระแส โลกาภิวัตน์ทั้งนั้น ดังนั้นถ้าจะมองหาสาเหตุที่ทำให้สังคมเกิดวิกฤติอาจสรุปได้ ๕ ประการคือ

๑) การไม่รู้จักความจริง หรือรู้ไม่เท่าทันสถานการณ์ นั้นหมายความว่าเราไม่รู้ว่าสังคมเป็น อย่างไร สิ่งแวดล้อมเป็นอย่างไร กล่าวคือไม่รู้จักความจริงธรรมดา ๆ ของสังคม การไม่รู้จักความจริงของ ธรรมชาติอย่างลึกซึ้งคือไม่สามารถแยกแยะผลที่เกิดขึ้นได้อย่างชัดเจนและลึกซึ้งเพื่อแก้ไขปัญหามัน รากฐานของปัญญา และการไม่รู้ถึงองค์ความรู้ที่แจ่มแจ้งชัดเจนในการนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาก็ กล่าวให้เข้าใจง่ายก็คือ “สังคมขาดปัญญา” จึงทำให้ไม่รู้เท่าทัน ไม่รู้ว่าอะไรควรทำ อะไรไม่ควรทำ อะไรดี อะไรชั่ว เมื่อสังคมมีปัญหาย่อมแยกแยะได้ว่าอะไรดีอะไรไม่ดี อะไรควรทำอะไรไม่ควรทำ เป็นต้น จึงทำให้สังคมสามารถอยู่อย่างมีสติสัมปชัญญะ และมีความสงบสุขร่มเย็น

๒) การรวมศูนย์อำนาจหรืออำนาจรวมศูนย์กล่าวคืออำนาจการตัดสินใจต่าง ๆ อยู่ที่ส่วนกลาง ผู้รับผิดชอบในการแก้ไขปัญหายู่งห่างไกลปัญหา ไม่เข้าใจปัญหา ปัญหาต่าง ๆ มีลักษณะกระจายแต่ ผู้แก้ไขปัญหากลับเป็นแบบรวมศูนย์ ซึ่งไม่สามารถจะแก้ไขปัญหาก็ถูกจุดและแก้ไขปัญหาก็ทันใน ทุก ๆ ด้าน

๓) ระบบเศรษฐกิจที่สนองความต้องการเกินขอบเขต นั่นคือระบบเศรษฐกิจโลกที่ไม่ถูก ต้องเพราะไม่เป็นเศรษฐกิจเพื่อมวลมนุษยชาติแต่เป็นเศรษฐกิจเพื่อการแข่งขันแก่งแย่งซึ่งเป็นผลร้ายต่อ มวลมนุษยชาติ ต่อครอบครัว ชุมชน และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งกระทบต่อวัฒนธรรม ซึ่งเศรษฐกิจที่

ว่านี่คือเศรษฐกิจที่ยืดถือเรื่อง "เงิน" เป็นพระเจ้า

๔) ความรุนแรงของโครงสร้างสังคม เนื่องจากการแข่งขันแย่งชิงและการเอาตัวรอดของมนุษยชาติทำให้เกิดมิติความรุนแรงเกิดขึ้นในสังคมโลกสังคมที่เอารัดเอาเปรียบย่อมก่อให้เกิดความรุนแรง อันทำให้ไม่เข้าใจปัญหาเชิงจริยธรรม

๕) การขาดภูมิคุ้มกันทางสังคม นั่นคือสถาบันครอบครัวถูกทำลายลง เพราะสถาบันครอบครัวเป็นภูมิคุ้มกันของสังคมรวมทั้งสถาบันชุมชน ถ้าส่วนย่อยที่สุดของสังคมมีปัญหา องค์ภาพทั้งหมดของสังคมก็จะมีปัญหาเกิดขึ้นโดยปริยาย

ที่ผมกล่าวมาทั้งหมดนี้ฟังแล้วน่าเป็นห่วงสังคมไทยอยู่ไม่น้อย แต่ผมยังมีความมั่นใจว่าสังคมไทยเรายังมีสิ่งดี ๆ อยู่มากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งรากฐานของสังคมไทยที่ดี ไม่ว่าจะเป็นสังคมครอบครัวรวม ซึ่งมีแนวโน้มว่าจะเป็นสังคมครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น เป็นสังคมแห่งการมีฐานใจที่มั่นคง ซึ่งมีศาสนาช่วยหล่อหลอมจิตใจ ยังมีความรักความศรัทธาทางศาสนาอยู่มาก ซึ่งต่างจากสังคมประเทศอื่น ที่พูดอย่างนี้เพราะผมมั่นใจในจุดเด่นหรือในลักษณะเด่นของสังคมไทย คือ มีความสามารถในการปรับตัวสูง มีความยืดหยุ่นสูง มีความยึดมั่นในความเป็นไทยอย่างเหนียวแน่น มีวัฒนธรรมและศาสนาเป็นเครื่องหล่อหลอมใจมิให้หลงไหลและหลงผิดไปอย่างดียิ่ง

ดังนั้น ขอให้ทุกคนหันมามองสังคมไทยและให้ความเป็นห่วงเป็นใยสังคมไทยขอให้เอาใจใส่สังคมไทยให้มากก่อนที่จะสายเกินไป โดยหันมาร่วมกันสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมที่เป็นแผ่นดินธรรมแผ่นดินทองเป็น "ธัมมิกสังคม" คือสังคมที่ใช้หลักธรรมหรือใช้ความถูกต้องนำทาง หันมาให้ความสนใจในการพัฒนาด้านจิตใจ ด้านคุณธรรมจริยธรรมของคนในสังคมให้มากขึ้น ความสับสนวุ่นวายภาวะวิกฤติของสังคม ความล่มสลายของสังคมจะไม่เกิดขึ้น หรือจะลดความรุนแรงลงได้

ศาสตราจารย์ นายแพทย์ประเวศ วะสี ได้กล่าวไว้ว่า "สังคมที่ขาดธรรมะหรือขาดความถูกต้องจะเข้าไปสู่วิกฤตการณ์ ธัมมิกสังคมคือสังคมที่มีธรรมะ มีความถูกต้อง เป็นสังคมที่มีอิสรภาพอันทำให้สังคมหลุดพ้นจากการบีบคั้น สังคมย่อมประสบความสงบสุข" ซึ่งผมเห็นด้วยกับทัศนะนี้ จึงขอให้ทุกคนทุกฝ่ายทุกองค์กรมาร่วมกัน โดยเข้ามามีส่วนร่วมในการกอบกู้สังคมไทยให้มีความปลอดภัยให้มีความสะอาดและไม่ให้เกิดการล่มสลายก่อนที่จะสายเกินแก้ ให้ทุกคนหันมาจัดระเบียบของสังคม จัดระเบียบสิ่งแวดล้อมและชุมชนให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ให้มีความสะอาด มีความบริสุทธิ์ และช่วยกันขจัดสิ่งไม่ดีต่าง ๆ ออกไปจากสังคมและชุมชน เพื่อให้ลูกหลานไทยทุกคนจะได้มีอนาคตที่สดใสและมีความเจริญรุ่งเรืองยิ่งขึ้น โดยไม่ให้สังคมไทยตกเป็นสังคมของความเป็นทาสสิ่งไม่ดีอีกต่อไป

ทุกท่านคงเข้าใจอย่างลึกซึ้งแล้วว่าสังคมแห่งความเป็นทาสนั้น ผู้คนในสังคมมีความรู้สึกอย่างไร สังคมเป็นอยู่อย่างไร ผมขออัญเชิญพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ ที่เกี่ยวข้องกับอาการล่มสลายหรือการขาดระเบียบของสังคมหรือขาดสิ่งดีงามของประเทศ ดังนี้

“เมืองใดไม่มีทหารหาญ	เมืองนั้นไม่นานเป็นข้า
เมืองใดไร้จอมพารา	เมืองนั้นไม่ช้าอัปจน
เมืองใดไม่มีพานิชเลิศ	เมืองนั้นย่อมเกิดสับสน
เมืองใดไร้ศิลปโสภณ	เมืองนั้นไม่พ้นเสื่อมทราชม
เมืองใดไม่มีกวีแก้ว	เมืองนั้นไม่แคล้วคนหยาม
เมืองใดไร้นาริงาม	เมืองนั้นสิ้นความภูมิใจ
เมืองใดไม่มีดนตรีเลิศ	เมืองนั้นไม่เพริศพิสมัย
เมืองใดไร้ธรรมอำไพ	เมืองนั้นบรลลัยแน่เอย”

จากพระราชนิพนธ์ดังกล่าวสำคัญที่สุดอยู่ที่บรรทัดสุดท้ายที่ว่า “เมืองใดไร้ธรรมอำไพเมืองนั้นบรลลัยแน่เอย” คือพระองค์ทรงเน้นที่ธรรมะหรือคุณธรรมของสังคม ถ้าสังคมมีกฎระเบียบ มีหลักธรรมกำกับนำทางดีแล้วจะทำให้สังคมไทยเป็นสังคมที่น่าอยู่เป็นสังคมที่อุดมสมบูรณ์เป็นสังคมแห่งสันติสุขคือสังคมคนดี และเป็นสังคมแห่งความสงบสันติสุขสมกับสมญานามว่า “เป็นแผ่นดินธรรม แผ่นดินทอง” ตลอดไป

ท้ายที่สุดนี้ผมขอขอบคุณคณะกรรมการมูลนิธิทองดี ดวงเนตรและผู้มีส่วนร่วมในการจัดงานครั้งนี้ทุกท่าน ซึ่งได้จัดงานที่แสดงออกถึงความกตัญญูกตเวทิตาคุณแก่ผู้มีอุปการคุณต่อโรงเรียน สังคม และชุมชน จึงนับว่าเป็นสิ่งที่ดีงามน่ายกย่องและขอชมเชยอย่างยิ่ง ควรที่สังคมจะนำไปเป็นแบบอย่างที่ดีต่อไป และผมขออำนวยการให้ทุกท่านจงมีสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์แข็งแรง มีกำลังกายกำลังใจ มีสติปัญญาที่ปราชญ์เปรี๊ยะ สดใส ร่วมมือร่วมใจกันสร้างสรรค์สังคมไทยให้เป็นสังคมที่น่าอยู่เพื่อลูกหลานไทยสืบไป

บทความเรื่อง สิทธิและหน้าที่ของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ

โดย ชพนธ์ อุทัย พิมพ์ใจชน
ประธานรัฐสภา

ประเทศไทยเรามีการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ ซึ่งรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เป็นรัฐธรรมนูญฉบับที่ ๑๖ ซึ่งถือว่าเป็นรัฐธรรมนูญฉบับที่ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการร่างมากที่สุด และเป็นรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน โดยเพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชนในการติดตามและตรวจสอบนักการเมือง และองค์กรของรัฐผ่านกระบวนการต่าง ๆ เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชน ในฐานะเป็นพลเมืองของประเทศอย่างแท้จริง ดังนั้น รัฐธรรมนูญฉบับใหม่นี้ จึงให้ความสำคัญและคำนึงถึงสิทธิและหน้าที่ของประชาชน โดยที่รัฐต้องให้การรับรองและให้ความคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน ตลอดจนกำหนดหน้าที่ของปวงชนชาวไทยให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกันไปด้วย ในอันที่จะให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาธิปไตย คือ เป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชนและเพื่อประชาชน

รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันมีเจตนารมณ์ให้ว่าประชาชนพลเมือง เป็น “หัวใจ” ของการเมือง จึงได้ปรับปรุงการเมืองให้ประชาชนพลเมืองมีส่วนร่วมมากขึ้นโดยเพิ่มสิทธิเสรีภาพของประชาชนพลเมืองให้มีมากขึ้นอย่างที่ไม่เคยมีมาก่อนในรัฐธรรมนูญฉบับใด ๆ พร้อมทั้งทำให้สิทธิและเสรีภาพนั้นมีผลเกิดขึ้นอย่างจริงจังและมีความเป็นรูปธรรมในทางปฏิบัติ และเพิ่มการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองประเทศมากขึ้นโดยประชาชนคนไทยจะได้สิ่งต่าง ๆ ดังนี้

- (๑) มีสิทธิเสรีภาพใหม่ ๆ และความเสมอภาค
- (๒) มีสิทธิเสรีภาพเกิดขึ้นจริงในทางปฏิบัติ
- (๓) มีส่วนร่วมทางการเมืองและการปกครองมากขึ้น

ดังนั้น ประชาชนคนไทยทุกคนจะต้องตื่นตัวลุกขึ้นมาศึกษาและทำความเข้าใจในสิทธิและหน้าที่ของตนให้ชัดเจนเพื่อประโยชน์ในการดำเนินชีวิตของประชาชนให้เกิดความเสมอภาคและมีความสุขต่อไป

๑. สิทธิของชนชาวไทย

รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้ขยายและเพิ่มสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคซึ่งมีทั้งสิ้น ๕๓ มาตรา ที่เกี่ยวข้องกับสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคของประชาชนให้เกิดขึ้นใหม่ ๆ โดยสรุปได้ดังนี้

๑.๑ สิทธิในฐานะที่เป็นมนุษย์หรือสิทธิมนุษยชน

รัฐธรรมนูญได้มีการเพิ่มสิทธิในฐานะความเป็นมนุษย์หรือสิทธิมนุษยชนมากยิ่งขึ้น เช่น

ก. ประชาชนมีสิทธิได้รับการรับรองศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ซึ่งหมายถึงห้ามมีการปฏิบัติต่อมนุษย์เยี่ยงสัตว์เยี่ยงทาส เช่น ห้ามใช้มนุษย์มาทดลองเหมือนสัตว์ ตามมาตรา ๔ มาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๘ แห่งรัฐธรรมนูญฯ

ข. ประชาชนได้รับสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย ซึ่งเป็นแม่บทของสิทธิเสรีภาพอื่น ๆ โดยห้ามมีการทรมาน ทารุณกรรม หรือลงโทษด้วยวิธีการที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรม (มาตรา ๓๑) และห้ามการจับกุมโดยไม่มีหมายศาลและต้องนำตัวไปศาลใน ๔๘ ชั่วโมง (มาตรา ๒๓๗)

ค. ประชาชนได้รับสิทธิในครอบครัวและความเป็นอยู่ส่วนตัว ตามมาตรา ๓๔ แห่งรัฐธรรมนูญฯ และรัฐมีหน้าที่ให้การคุ้มครองบุคคลในครอบครัวจากการใช้ความรุนแรง (มาตรา ๕๓) และมีหน้าที่เสริมสร้างและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของครอบครัวในฐานะหน่วยสำคัญสูงสุดของสังคม ตามมาตรา ๘๐ แห่งรัฐธรรมนูญฯ

ง. ประชาชนมีเสรีภาพทางมโนธรรม และศาสนาเพิ่มมากขึ้น โดยมีรับรองเสรีภาพในการปฏิบัติตามศาสนบัญญัติ (มาตรา ๓๘) กำหนดให้รัฐคุ้มครองและอุปถัมภ์พระพุทธศาสนาและศาสนาอื่นเพื่อสร้างความสมานฉันท์ระหว่างทุกศาสนา และนำหลักธรรมของศาสนามาพัฒนาคุณธรรมและคุณภาพชีวิต (มาตรา ๗๓)

จ. ประชาชนได้รับการรับรองสิทธิพยานในคดีอาญา และผู้เสียหายให้ได้รับความคุ้มครองจากรัฐและค่าตอบแทน (มาตรา ๒๔๔-๒๔๕) และผู้เสียหายมีสิทธิในคดีอาญาที่ไม่ได้รับการบรรเทาความเสียหายที่จะได้รับความช่วยเหลือจากรัฐ (มาตรา ๒๔๕)

ฉ. ส่วนประชาชนที่เป็นผู้ต้องหาสิทธิที่จะให้ทนายความเข้าฟังการสอบสวน (มาตรา ๒๔๑) และจำเลยที่ถูกคุมขังซึ่งต่อมาศาลพิพากษาถึงที่สุดว่าไม่ได้ทำผิด มีสิทธิที่จะเรียกค่าตอบแทนจากรัฐได้ (มาตรา ๒๔๖)

๑.๒ สิทธิในฐานะที่เป็นพลเมือง

รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้กำหนดสิทธิให้พลเมืองในด้านต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น ดังนี้

ก. สิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและเสรีภาพของสื่อมวลชน โดยห้ามมีการปิด โรงพิมพ์ สถานีวิทยุและโทรทัศน์ (มาตรา ๓๙) กำหนดให้ความถี่ที่ใช้สำหรับวิทยุโทรทัศน์และโทรคมนาคม อื่น เช่น โทรศัพท์ที่เป็นทรัพยากรของชาติเพื่อสาธารณประโยชน์ภายใต้การกำกับขององค์กรอิสระ (มาตรา ๔๐) และให้เจ้าหน้าที่สื่อมวลชนทุกประเภททั้งของรัฐและเอกชนมีเสรีภาพในการเสนอข่าวหรือความเห็น โดยอิสระภายใต้จรรยาบรรณ (มาตรา ๔๑) และกำหนดให้รัฐต้องจัดโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศให้ทั่วถึง ทั้งประเทศ (มาตรา ๗๘) ทั้งนี้เพื่อให้ประชาชนได้ข่าวสารที่ปลอดจากการแทรกแซงของผู้หนึ่งผู้ใด

ข. ประชาชนได้รับสิทธิเสรีภาพทางวิชาการ และการศึกษา (มาตรา ๔๒) เช่น รัฐต้อง จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานแบบให้เปล่าอย่างน้อย ๑๒ ปี (มาตรา ๔๓) ให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติและพัฒนาวิชาชีพครู (มาตรา ๘๑) ให้องค์กรปกครองท้องถิ่นจัดการศึกษาและฝึกอาชีพตามความ เหมาะสมท้องถิ่น (มาตรา ๒๘๙) ให้ผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และรัฐมนตรีต้อง จบปริญญาตรี (มาตรา ๑๐๗ (๓) , มาตรา ๑๒๕ (๓) และมาตรา ๒๐๖ (๓))

ค. ประชาชนผู้ยากไร้มีสิทธิรักษาพยาบาลฟรีตามมาตรา ๕๒ และ ๘๒

ง. เด็กและเยาวชนได้สิทธิการคุ้มครองจากรัฐไม่ให้มีการใช้ความรุนแรง และการปฏิบัติที่ ไม่เป็นธรรม และหากไม่มีผู้ดูแลรัฐต้องเลี้ยงดูและให้การศึกษาบรม (มาตรา ๕๓ และ มาตรา ๘๐)

จ. คนชราที่ไม่มีรายได้อายุเกิน ๖๐ ปี ได้รับสิทธิการช่วยเหลือจากรัฐ (มาตรา ๕๔ และมาตรา ๘๐)

ฉ. คนพิการหรือคนทุพพลภาพมีสิทธิได้สิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะจากรัฐ เช่น ทางขึ้น - ลง, ห้องน้ำ ที่นั่งในรถโดยสาร ฯลฯ และได้รับความช่วยเหลืออื่น ๆ จากรัฐตามมาตรา ๕๕ และมาตรา ๘๐ รวมทั้งให้คนหูหนวกและเป็นใบ้ มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งได้

ช. ผู้บริโภคมีสิทธิได้รับความคุ้มครองโดยให้มืองค์กรอิสระ ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภค ทำหน้าที่ให้ความเห็นในการตรากฎหมาย และข้อบังคับและให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่าง ๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค

ซ. ชุมชนท้องถิ่นเดิมได้รับสิทธิในการอนุรักษ์ และฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญา ศิลปะ และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาและจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และ สิ่งแวดล้อม (มาตรา ๔๖ และมาตรา ๗๙) ร่วมกับองค์กรปกครองท้องถิ่น (มาตรา ๘๐)

ฌ. ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐได้สิทธิในการรักษากฎหมาย รักษาประโยชน์ส่วนรวม อำนาจความสะดวกและบริการประชาชนและวางตนเป็นกลางทางการเมือง (มาตรา ๗๐)

๑.๓ สิทธิในฐานะที่จะได้รับการรับรองความเสมอภาคของบุคคล

รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้รับรองความเสมอภาคของบุคคลเอาไว้เพิ่มขึ้นดังนี้

ก. รัฐธรรมนูญได้คุ้มครองสิทธิของบุคคลเสมอกัน (มาตรา ๕) และห้ามมีการเลือก

ปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม (มาตรา ๓๐)

ข. ประชาชนที่เป็นผู้ชายและผู้หญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน (มาตรา ๕ และมาตรา ๓๐)

ค. ผู้เสียเปรียบหรือผู้ด้อยโอกาส เช่น สตรี เด็ก คนพิการ คนเป็นเอดส์ นั้นรัฐสามารถปฏิบัติในทางที่เป็นคุณให้เขาเหล่านั้นได้เพื่อให้บุคคลดังกล่าวเสมอภาคกับคนอื่นจริง ๆ (มาตรา ๓๐ วรรคสี่) ซึ่งการให้การพิจารณากฎหมายเกี่ยวกับบุคคลเหล่านี้ต้องมีผู้แทนองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องร่วมพิจารณา ๑ ใน ๓ (มาตรา ๑๙๐)

ง. ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้ง และมีความเสมอภาคในการใช้สิทธิเลือกตั้งโดยเลือกผู้แทนแบบแบ่งเขตเลือกได้ ๑ คน เลือกบัญชีรายชื่อได้ ๑ บัญชี (มาตรา ๙๙ และมาตรา ๑๐๒) ไม่ว่าจะอยู่นอกเขตเลือกตั้งที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านหรือไม่ก็ตาม (มาตรา ๑๐๕ วรรคสอง)

จ. ห้ามบุคคลทำหน้าที่ ๒ หน้าที่พร้อมกัน เช่น ห้ามข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา (มาตรา ๑๐๙ (๘),(๑๑) และมาตรา ๑๒๖ (๔)) ห้ามข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐทำหน้าที่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (มาตรา ๒๘๕ วรรคหก, มาตรา ๓๓๔ (๔) และมาตรา ๓๓๕ (๗) ห้ามรัฐมนตรีเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือวุฒิสภาในเวลาเดียวกัน (มาตรา ๑๑๘ (๗), มาตรา ๑๒๗, และมาตรา ๒๐๔)

๑.๔ สิทธิที่จะฟ้องคดีในกรณีถูกละเมิด

รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้ทำให้สิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาคมีผลอย่างจริงจังในทางปฏิบัติโดยให้เครื่องมือแก่ประชาชนไว้หลายประการ เช่น

ก. บุคคลที่ถูกละเมิดความเป็นมนุษย์ สิทธิเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญขึ้นต่อสู้คดีในศาลได้ หรือฟ้องร้องต่อศาลได้ (มาตรา ๒๘)

ข. ประชาชนมีสิทธิที่จะฟ้องร้องหน่วยงานของรัฐ ให้ปฏิบัติตามหน้าที่ในการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้ (มาตรา ๖๒)

ค. ประชาชนมีสิทธิที่จะร้องทุกข์ต่อผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา (มาตรา ๑๙๗) ต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (มาตรา ๒๐๐) ขอให้ส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยกฎหมายที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ (มาตรา ๑๙๘, และมาตรา ๒๖๔) หรือประชาชนมีสิทธิฟ้องต่อศาลปกครองได้ ถ้าหากว่าการกระทำของเจ้าหน้าที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายอื่น (มาตรา ๒๗๖)

๑.๕ สิทธิในการรับรู้และแสดงความคิดเห็นของตน

รัฐธรรมนูญ ฉบับนี้ ได้ทำให้ประชาชนมีเกราะป้องกันตนเอง แต่ทั้งนี้ประชาชนจะต้องรู้ซึ่งถึงบทบัญญัติในกฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมายรัฐธรรมนูญ เช่น

ก. ประชาชนมีสิทธิที่จะรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นสาธารณะในความครอบครองของ

หน่วยงานของรัฐ (มาตรา ๕๘)

ข. ประชาชนมีสิทธิที่จะขอข้อมูล คำชี้แจงและเหตุผลจากหน่วยงานของรัฐก่อนการอนุมัติ อนุญาตหรือดำเนินโครงการที่กระทบต่อสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัยหรือส่วนได้เสียของตนหรือชุมชน และแสดงความคิดเห็นในเรื่องนั้น ๆ หรือสิทธิในการทำประชาพิจารณ์ (มาตรา ๕๙)

ค. ประชาชนมีสิทธิที่จะมีส่วนร่วมในการรับรู้หรือคัดค้าน หรืออุทธรณ์การใช้อำนาจของ เจ้าหน้าที่ที่กระทบหรืออาจกระทบต่อตนตามมาตรา ๖๐

๑.๖ เสรีภาพในการรวมตัวและแสดงบทบาททางการเมือง

รัฐธรรมนูญ ฉบับนี้ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนมีเสรีภาพในการรวมตัวกันแสดงบทบาททางการเมือง โดยผ่านองค์กรของเอกชนได้ เช่น

ก. การรวมตัวแบบต่าง ๆ ในรูปแบบเป็นกลุ่มนิติบุคคลหรือกลุ่มอื่น ๆ เช่น กลุ่ม เกษตรกร กลุ่มสหกรณ์ องค์กรเอกชน เป็นต้น (มาตรา ๕๕) หรือรวมตัวเป็นชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม (มาตรา ๕๖) หรือรวมตัวกันจัดตั้งพรรคการเมืองตั้งแต่ ๑๕ คนขึ้นไป (มาตรา ๕๗) ทั้งนี้เพื่อช่วยทำให้ ประชาชนรวมตัวกันเป็นประชาสังคม (Civil Society) ให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น

ข. ให้องค์กรประชาชนมีบทบาทมากยิ่งขึ้นในระบบการเมืองโดยเฉพาะอย่างยิ่ง

(๑) องค์กรอิสระ ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนองค์กรเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อประเมินผลกระทบของโครงการต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม (มาตรา ๕๖)

(๒) องค์กรอิสระที่เป็นตัวแทนผู้บริโภค (มาตรา ๕๗)

(๓) สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (มาตรา ๘๙) ซึ่งจะได้ให้คำปรึกษาและ ข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในเรื่องทางเศรษฐกิจและสังคมและให้ความเห็นต่อแผนพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ

(๔) องค์กรเอกชนที่ช่วยควบคุมการเลือกตั้ง (มาตรา ๑๔๕ วรรคสาม, มาตรา ๓๒๗ (๗))

(๕) การมีส่วนร่วมของผู้แทนขององค์กรเอกชนในคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (มาตรา ๑๙๙) ในการพิจารณาร่างกฎหมายที่เกี่ยวกับเด็ก สตรี ผู้พิการ และคนชรา (มาตรา ๑๙๐)

๑.๗ การมีส่วนร่วมในการเมืองระดับชาติของประชาชน

รัฐธรรมนูญได้กำหนดให้ประชาชนได้มีส่วนในการช่วยเสริมสร้างด้วยความมุ่งมั่นในอันที่จะทำให้ ประเทศไทยมีประชาธิปไตยที่ถูกต้องที่ฝังอยู่ในจิตวิญญาณคนไทย เช่น

ก. ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ๕๐,๐๐๐ คน สามารถเข้าชื่อเสนอกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพ ตามหมวด ๓ และแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ตามหมวด ๕ ได้ (มาตรา ๑๗๐) ซึ่งปัจจุบัน (๒๘ มีนาคม ๒๕๕๔) มีการเสนอกฎหมายจากประชาชนมาสู่รัฐสภา จำนวน ๕ ฉบับ

ข. ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ๕๐,๐๐๐ คน สามารถเข้าชื่อกันร้องขอให้ถอดถอน

นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ประธานศาลทั้งหลาย หรือข้าราชการระดับสูงได้ หากมีพฤติการณ์ส่อทุจริตหรือร้ายแรงผิดปกติ (มาตรา ๓๐๓, ๓๐๔)

ค. ประชาชนมีสิทธิออกเสียงประชามติในเรื่องที่คณะรัฐมนตรีปรึกษาได้ตามมาตรา ๒๑๔ แห่งรัฐธรรมนูญ

ง. ประชาชนมีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาในเขตเลือกตั้งได้ ๑ คน โดยเท่าเทียมกัน (มาตรา ๑๒๓)

๑.๘ การมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของประชาชน

รัฐธรรมนูญ ได้กำหนดให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นมากขึ้นอย่างชัดเจนและจริงจัง แต่ไม่ให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของราชอาณาจักร (มาตรา ๒๕๒-๒๕๐) โดยเฉพาะในมาตรา ๒๕๒ ใช้คำว่า "ภายใต้บังคับมาตรา ๑..." ซึ่งหมายความว่า การปกครองท้องถิ่นจะกระทบความเป็นราชอาณาจักร อันหนึ่งอันเดียวกันจะแบ่งแยกมิได้ ในมาตรา ๑ เช่น

ก. กำหนดให้สมาชิกสภาท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้ง (มาตรา ๒๕๕) แต่ให้กำนันผู้ใหญ่บ้านอยู่ใน อ.บ.ต. ต่อไปอีกจนกว่าจะมีการเลือกตั้งสมาชิก อ.บ.ต. ใหม่ (มาตรา ๓๓๕ (๗))

ข. ให้ผู้บริหารท้องถิ่นอาจมาจากการเลือกตั้งโดยตรงหรือจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น (มาตรา ๒๕๕)

ค. ในจังหวัดที่มีความพร้อม อาจจัดให้มีการปกครองท้องถิ่นได้ตามที่รัฐบาลและรัฐสภาในอนาคตจะกำหนด (มาตรา ๗๘)

ง. กำหนดให้กลไกของท้องถิ่นมีอิสระได้จริง ๆ ทั้งในเรื่องอำนาจหน้าที่การเงินและภาษี (มาตรา ๒๕๔) ลูกจ้างและพนักงาน (มาตรา ๒๕๘)

จ. กำหนดให้ประชาชนในท้องถิ่นถอดถอนผู้บริหารหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นได้ตามมาตรา ๒๕๖ แห่งรัฐธรรมนูญ

ฉ. กำหนดให้ประชาชนในท้องถิ่นกึ่งหนึ่งเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นของตนได้ (มาตรา ๒๕๗)

ช. กำหนดให้องค์กรปกครองท้องถิ่นมีบทบาทในการบำรุงศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น การศึกษาและทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (มาตรา ๒๕๙ และมาตรา ๒๕๐)

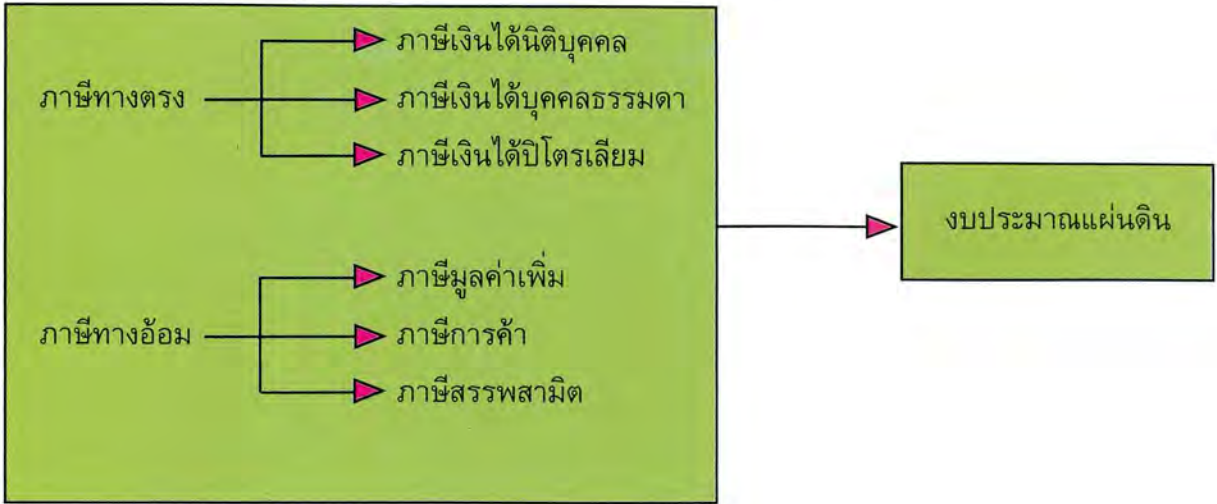
๒. หน้าที่ของปวงชนชาวไทย

ประชาชนในฐานะเป็นเจ้าของประเทศย่อมมีหน้าที่และสิทธิเสรีภาพที่จะกระทำการต่าง ๆ ในทางการเมืองได้ตามที่กฎหมายบัญญัติ รัฐธรรมนูญ ฉบับปัจจุบันได้บัญญัติหน้าที่ของปวงชนชาวไทยไว้ดังนี้ (มาตรา ๖๖ มาตรา ๗๐)

- ๑) หน้าที่ในการรักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
- ๒) หน้าที่ที่จะต้องใช้สิทธิเลือกตั้งของตนโดยสุจริต (มาตรา ๖๘)
- ๓) หน้าที่ในการป้องกันประเทศ
- ๔) หน้าที่ในการรับราชการทหาร
- ๕) หน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย
- ๖) หน้าที่ในการช่วยเหลือราชการ
- ๗) หน้าที่ที่ต้องเข้ารับการศึกษาอบรมภาคบังคับ
- ๘) หน้าที่ที่จะต้องรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ๙) หน้าที่พิทักษ์และปกป้องศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ
- ๑๐) หน้าที่เสียภาษีอากร

๓. บทสรุป

ประชาชนทุกคนโดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนที่มีความเป็นประชาธิปไตยในจิตใจนั้น ทุกคนต้องมีส่วนร่วมทางการเมืองและจะต้องมีการใช้ประโยชน์ในสิ่งสาธารณะร่วมกันไม่ว่าจะเป็น ถนน โรงเรียน โรงพยาบาล น้ำประปา ไฟฟ้า โทรศัพท์ เป็นต้น ซึ่งสาธารณูปโภคเหล่านี้ทุกคนคงไม่ร่ำรวยพอที่จะมีเป็นของตัวเองเพียงลำพังคนเดียวได้ ดังนั้นประชาชนทุกคนจึงต้องเสียภาษีไปรวมกันเป็นเงินมหาศาลเพื่อตั้งเป็นงบประมาณแผ่นดินเพื่อใช้จ่ายในการบริหารประเทศเพื่อบำบัดทุกข์และบำรุงสุขให้กับพี่น้องประชาชนที่เป็นเจ้าของประเทศให้มีความสันติสุข การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ (มาตรา ๑๗๙) และเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน ๑๐๕ วัน นับแต่วันที่ร่าง พ.ร.บ. ดังกล่าวมาถึงสภาผู้แทนราษฎร ถ้าสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ถือว่าสภาผู้แทนราษฎรได้ให้ความเห็นชอบและให้เสนอต่อวุฒิสภาพิจารณาต่อไป วุฒิสภาจะต้องพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบภายใน ๒๐ วัน นับแต่วันที่ พ.ร.บ. ดังกล่าวมาถึงวุฒิสภา โดยจะแก้ไขเพิ่มเติมใด ๆ มิได้ ถ้าพ้นเวลาดังกล่าวให้ถือว่าวุฒิสภาให้ความเห็นชอบ เมื่อผ่านการเห็นชอบของรัฐสภาและได้ดำเนินการประกาศใช้บังคับเป็นกฎหมายแล้ว คณะรัฐมนตรีต้องรับไปปฏิบัติให้เป็นไปตามที่พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีกำหนดต่อไป ซึ่งงบประมาณแผ่นดินจะเป็นเงินที่มาจากภาษีของประชาชน

ดังนั้น ประชาชนทุกคนผู้เป็นเจ้าของประเทศจะต้องร่วมกันสร้างจิตสำนึกในการที่จะธำรงและรักษาไว้ซึ่งสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคให้คงอยู่เพื่อรักษาไว้ซึ่งความสงบสุขของประชาชนและการเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนให้ช่วยกันตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐมากขึ้น ในฐานะที่ประชาชนทุกคนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยของชาติ และช่วยกันรักษาประเทศชาติให้คงอยู่ยั่งยืนเพื่อลูกหลานไทย สืบไป

คณะกรรมการจัดกำหนดหัวข้อสรุปผลงานประธานรัฐสภา ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๔

๑. นายคัมภีร์ ดิษฐากรณ์ หัวหน้าคณะทำงาน
๒. นางสาวรัชณี อังตระกูล
๓. นายจเร พันธุ์เปรื่อง
๔. นายอภิชาติ คำทอง
๕. นายวิรัช ทิพย์เจริญ
๖. นางนุศรี ชัยสุวรรณ
๗. นางสาวทิพย์ เชาวลิขิตกุล
๘. นางสาวทยาวรรณ ศุภดิษฐ์
๙. นางบุษราคัม เขานันศิริ
๑๐. นายเสรี กอวงษ์
๑๑. นางอัจฉรา จุ้ยนียง
๑๒. นางพรรณพร สิ้นสวัสดิ์
๑๓. นายคณพล ตัญสุวรรณ
๑๔. นายเศรษฐพงษ์ ศรีเลิศ
๑๕. นายวิรัตน์ เนยสูงเนิน
๑๖. นายณัฐพัฒน์ พัดทอง
๑๗. นายเอรวัตร อุ๋นกงลาด
๑๘. นางสาวนันทิยา ธรรมจินดา
๑๙. นางวิไลลักษณ์ กล่อมเมฆ
๒๐. นายมานะ เรืองสอน
๒๑. นายสุวัฒน์ จันสุตะ
๒๒. นายศิริส หอมทรัพย์
๒๓. นางสาวอารีวรรณ พูลทรัพย์ เลขานุการ
๒๔. นายก้องเกียรติ ผือโย ผู้ช่วยเลขานุการ
๒๕. นางภาชนีย์ คงสมจิตต์ ผู้ช่วยเลขานุการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร